

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČINJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izbira vrstila dala opozicija — Mesec a naročnina 11.— Kr.
EKSKLJUCIJSKO ZASTOPSTVO za oglaševanje v tiskovnih sredstvih in tiskovnih sredstvih
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO
Računi pri poštno čehovnem uradu:
Ljubljana št. 10-351
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO.

Duri colpi al naviglio nemico

**Piroscafi anglo-americani affondati nelle acque algerine
18 velivoli nemici distrutti**

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 23 novembre 1942-XXI il seguente bollettino n. 912:
Ondate di forti gruppi avversari da combattimento contro nostri reparti avanzati nella zona di Agedabia sono fallite; il nemico ha perduto alcuni mezzi blindati. Bombardieri italiani hanno attaccato nella rada di Algeri piroscafi all'ancora affondandone uno e distruggendone altri. Successivamente, nostri aereo-siluranti hanno colpito e affondato — sempre nel porto di Algeri — altri due piroscafi mercantili; naviglio anglo-americano è stato

pure colpito e incendiato nei porti del Nord-Africa francese dall'aviazione germanica che inoltre, in ripetute azioni su aerodromi distruggeva al suolo 17 apparecchi nemici.

Convogli britannici sono stati intercettati nel Mediterraneo da nostre formazioni aeree che siluravano un grosso mercantile e una unità da guerra.

Un velivolo inglese colpito dal tiro dell'artiglieria è precipitato nei pressi di Calatajuni; uno dei componenti dell'equipaggio superstiti veniva catturato.

Pristop k trojnemu paktu je rešil Rumunijo propasti

Bukarešta, 23. nov. s. Listi se vedno objavljajo komentarje ob drugi obletnici pristopa Rumunije k trojnemu paktu. »Timpul« omenja n. pr. dogodek pred podpisom pakta in piše, da je Hitler 14 dni pred sovjetskimi napadom na Besarabijo in Bukovino, ko se je sestaval v Berlinu v Molotovom, na vprašanje sovjetskega komisarja ali se bo nemško jantstvo Rumuniji izvajalo ob morebitnem ruskem napadu na Rumunijo, pritrdilno in kategorično odgovoril. Nobenega dvoma ni bilo glede sovjetskih namer. Nemška lojalnost je rešila Rumunijo, ki je 10 dni nato pristopila k trojnemu paktu. List poudarja nadalje, da je po dveh letih več ko očitno, da

bi Rumunija brez tega pristopa postala žrtev boljševiške invazije in bila zbrisana z evropskega zemljevida. Z jasnim pogledom v bodočnost je maršal Antonescu preprečil tako katastrofo in danes se rumunske oborožene sile bore ne samo za obstoj naroda, temveč tudi za evropsko kulturo.

Častni doktor univerze v Bukarešti

Bukarešta, 23. nov. s. Ob otvoritvi akademskega leta na univerzi v Bukarešti je bil imenovan profesor Eugenio Morelli, ravnatelj zavoda Carlo Forlanini v Rimu, za častnega doktorja te univerze.

bitve studije Alfonso Darzia Valcases in bivšega poveljnika falange v Saragosi Jaso Murro Sevilla.

Obrambni kongres madžarskih pisateljev

Budimpešta, 23. nov. s. Na pobudo Stefana Antalja, ministra za propagando in narodno obrambo, so madžarski pisatelji priredili kongres v Lilaferedu, da bi določili smernice za sodelovanje madžarskih pisateljev pri vojnem naporu. Otvoritvene seje kongresa so se udeležili šef vlade Kallay, minister za narodno obrambo Nagy, minister za narodno vzgojo in šef madžarskega glavnega stana. Govorniki so v svojih izjavah poudarili, kako je narasla važnost literature v teh odločnih časih, in so pozvali pisatelje naj delujejo v skladu z resnostjo sedanje ure, misli solidarnosti med Madžari. Na prvi seji je šef madžarskega glavnega stana predaval o literaturi in narodni obrambi.

Madžarsko-turška gospodarska pogajanja

Budimpešta, 23. nov. s. Turčija in Madžarska se pogajata za obnovitev trgovinske pogodbe in pogodbe o plačilih. Razgovori med obema delegacijama zadovoljivo potekajo. Dosežen je bil sporazum glede količine izmenjave blaga, ki bo znatno povečana v primeri s preteklim letom.

Močna okrepitev japonske notranje fronte Pozitivni sadovi naporov v prvem letu vojne

Tokio, 23. nov. s. Ker se približuje prva obletnica vstopa Japonske v vojno, poudarjajo v tujakih krogih, da je obsežno in neutrudno delovanje v preteklem letu močno prispevalo k ojačitvi oboroženih sil in v splošnem vseh panog življenja japonskega naroda. Razen ojačitve akcije Družbe za pomoč prestolu je bil ustanovljen politični svet v narodni službi, ki je imel namen preobraziti parlament, da bi bil boljši v skladu z voljo japonskega naroda. Razen na pobudo, ki jo je dal ta svet na vseh področjih narodnega življenja, se opozarja tudi na veliko reformistično udejstvovanje ministrskega predsednika Toja, ki je izvedel na podlagi popolnega sporazuma med vrhovnim poveljstvom oboroženih sil in vlado vrsto novosti in ustanovil med drugim osrednji odbor za transporte v vojnem času, osrednji tehnični odbor, osrednji svet za urejanje Velike vzhodne Azije in ministrstvo za zadeve Velike Vzhodne Azije ter je poenostavil državno upravo. Za nadaljnje ojačanje tesnega sodelovanja med vlado in narodom je bilo sklicanih deset iz-

rednih sej parlamenta in konferenc guvernerja.

Tokio, 23. nov. s. Danes so v vsej Japonski proslavili »Ninamesaj«, to je praznik zahvale za novo žetev riza. Praznik je bil tembolj svečan, ker je bil letos dosežen rekord v proizvodnji riza z 10 milijoni ton. V svetišču Meiji so darovali novi japonski in mandžurski riž ter poljedelske pridelke, vsem japonskim družinam pa so bili razdeljeni obroki riza nove žetve. Ministrski predsednik je v radiu proslavil praznik, poljedelski minister pa je nagradil zaslužnost poljedelcev.

Svečanost v Italijanskem kulturnem zavodu v Tokiu

Tokio, 23. nov. s. Danes je bila v Italijanskem kulturnem zavodu svečanost z odkritjem stebra, ki je bil postavljen na pobudo veleposlanika v spomin na to, da so predniki barona Mitsuija, ki je daroval zemljišče, kjer stoji zavod, tam stanovali in prebivali. Svečanosti se je udeležil veleposlanik z vsemi člani veleposlanništva.

Zadržanje Švice do stalnih kršitev njene nevtralnosti

Berlin, 23. nov. s. Zastopnik Wilhelmstrasse je na današnji konferenci tujega tiska polčrtal, da objavljajo švicarske zvezne oblasti v zvezi s ponavljajočimi se kršitvami zračne suverenosti švice neke vrste vojna poročila, ki naznanjajo uro prehoda letal angleškega letalstva in uro njih povratka. Stalne kršitve so postale, kakor se zdi, za švicarske oblasti običajni pojavi, kateri se vzamejo na znanje z gniljivimi poročili. Prišlo je tako daleč, da je londonski radio pred nekaj dnevi poročal, da je bil v Švici letalski alarm ter da se po tem lahko sklepa, da so angleški bombniki napadli italijanska mesta. Iz te cinične izjave izhaja, da smatra An-

glija švicarsko nevtralnost za zalevo, ki ni vredna upoštevanja. Zelo značilno je glede tega, da neki zvezni svetovalec v svojem nedavnem govoru o obrambi švice ni omenil niti z besedo stalne kršitve švicarske nevtralnosti. Nemški zastopnik je glede tega podčrtal, da v bistvu ni nobene razlike med kršenjem zračne suverenosti kakor države ali suverenosti teritorialnih voda ali celinske suverenosti. Razlika je samo v stopnji, toda kršitev nevtralnosti kot taka obstoja v vseh treh primerih.

Vaše razvedrilo
naj bo »Dobra knjiga«

Neprestani udarci sovražnemu brodogradu V alžirskih vodah potopljene in poškodovane angloameriške parnike 18 sovražnih letal nujenih

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil dne 23. novembra naslednje 912. vojno poročilo:

Zaporedni valovi močnih sovražnih bojnih skupin, napadajočih naše sprednje oddelke v področju Agedabije, so ostali brez uspeha. Sovražnik je izgubil nekoliko oklopnih voz.

Italijanski bombniki, so v alžirski luki napadli tam zasidrane ladje; pri tem so eno potopili, nekoliko drugih pa poškodovali. Italijanski torpedovke zadelo in potopile postopoma dva trgovska parnika. Nemško letalstvo pa je zadelo in zažigalo v lukah francoske Severne Afrike anglo-ameriške ladje in je v ponovnih napadih na letališča razbilo na tleh 17 neprijateljskih letal.

Nasi letalski odredi so na Sredozemskem morju prestrigli pot britanskim konvojem ter torpedirali eno veliko trgovsko ladjo in eno vojno edinic.

Neko angleško letalo, zadeto s topovskim strelom, je strmoglavilo v bližini Kalatafimiya; pri tem je bil en preživel član posadke ujet.

Iz nemškega vojnega poročila

Vojno poročilo Nemškega vrhovnega poveljstva pravi o operacijah v Sredozemlju in Severni Africi:

V prostoru pri Agedabiji so bili odbiti sunki močnih britanskih izvidniških oddelkov proti nemško-italijanskim postojankam. Letalstvo je bombardiralo zbirališča oklopnih vozil, avtomobilske kolone in vojaška taborišča v Cirenai in je povzročilo velike izgube.

Pred Alžirjo so bojna letala v pretekli noči zažgala trgovsko ladjo s 7000 tonami, en rušilec in neka velika tovorna ladja pa sta bila poškodovana. Pristanišča in letališča ob obali so bila ponovno bombardirana in je bila povzročena velika škoda.

ugotoviti nadaljnjih potopitev, toda po obsegu eksplozij in požarov v sidrišču je sodebiti, da je sovražnik utrpel še druge izgube.

Neprestana ofenzivna akcija letalstva Osi

Tokio, 23. nov. s. Japonski tisk piše z velikim poudarkom, kako je italijansko in nemško letalstvo v neprestani ofenzivni akciji na strateškem bojišču v francoski Severni Africi in tako so bile zalane s temi akcijami samo v dveh tednih izredno hude izgube anglosaškemu letalsko-pomorskim silam.

Težkoče za angloameričane se šele začenjajo

Tokio, 22. nov. s. List »Nichi-Nichi« podčrtava v svojem uvodniku velike uspehe, ki so jih dosegli letalsko-pomorske italijansko-nemške sile v napadih na Anglosašce v francoski Severni Africi. List ob zaključku ugotavlja, da je bila invazija za Anglosašce sicer lahka, čisto drugačna pa bo stvar glede obdržanja zasedenih postojank.

Razkrinkano hinavstvo Rooseveltovih izjav

Lizbona, 21. nov. s. Dokazi za hinavsko pretvezo, s katero skuša Roosevelt opravičiti napad na francosko Severno Afriko, se bolj in bolj kupijo. Stunrock, minister Južnoafriške zveze, je nedavno izjavil, da je bilo podjetje proti Severni Africi vedno predmet razgovorov tajnih ministrskih pozastetka vstopa Zedinjenih držav v vojno, svetovanj in da je bilo na programu vse od

Ogromno število nesreč v ameriški vojni industriji

Buenos Aires, 21. nov. s. Po uradnih podatkih se je v Ameriki od decembra 1941 do danes smrtno ponesrečilo 44.500 delavcev, poškodovano pa okrog 3 milijone delavcev ob nesrečah pri delu v vojni podjetjih.

Zmagovite nočne akcije Kr. letalstva na alžirskem področju Bombniki in torpedna letala so potopili najmanj tri ladje, več pa jih poškodovali

Operacijsko področje, 23. nov. s. V pretekli noči je Kr. letalstvo med ofenzivnimi akcijami v področju Alžira potopilo tri velike tovorne parnike, dodelane prevažanju črt in potrebščin za anglosaške sile, ki so se izkrcale v Alžiru, ter je zadelo nadalje enice sovražnega brodogradja. Med 20.05 in 20.25 v nedeljo so bombniki, pripadajoči eskadri Bruno Mussolini, pod poveljstvom kapitanov Ernesta Sasia in Giambettiste Sempriña dosegli Alžir, da bi bombardirali ladje, ki so se nahajale v sidrišču.

Navzlic izredno hudi sovražni reakciji so bombniki dobro merili. Potem ko so odvirgli bombe na sovražne edince, je bilo opaziti več eksplozij in požarov. Videli so, kako se je potopil neki večkrat zadeti in hudo poškodovani parnik.

Odred torpednih letal 130. skupine je ršil isto noč nad Alžir. Ko se je skupina približevala cilju, je eno imed etal, katerega poveljnik je bil poročnik Francesco Cossu, napado s torpedi okrog 3. ure parnik, ki se je z drugimi vred nahajal med rtom Corbelin in rtom Bengut. Videli so, da je bil parnik zadet in da se je potopil.

Ob 3.35 je neko drugo torpedno letalo s poveljnikom poročnikom Antonom Vellerom napadlo v sidrišču Alžira 10.000 tonski parnik. Posadka je videla, da je torpedo eksploziviral in da se je ladja vnela in se potopila. Izredno močna protiletalska obramba je letalo zadelo, a letalo se je skupno z ostalimi vrnilo na oporišče.

Ostala letala so izstrelila torpoda na parnike v alžirskem sidrišču. Zaradi izredno hude sovražne reakcije ni bilo mogoče

Živahno delovanje nemškega letalstva

**Srditi boji južno od Stalingrada in v velikem kolenu Dona
Krajevni boji na kavkaškem področju**

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 23. nov. s. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo danes naslednje vojno poročilo:

Bojne operacije na področju Kavkaza so bile omejene na krajevna podjetja.

V prostoru južno od Stalingrada in v velikem Donovem loku se nahajajo nemške in rumunske čete v sodelovanju s letali za bližnje poletje še nadalje v težkih obrambnih bojih.

Ob začasnem izboljšanju vremenskih prilik nad srednjim odsekom vzhodne fronte so strmoglavila in bojna letala ponovno uspešno stopila v akcijo proti sovražnim topniškim postojankam in zakloniščem.

Južnovzhodno od Ilmenskega jezera so bili odbiti ponovni sovražni napadi, odpirani od oklopnih sil.

Po vojaško brezuspešnem poletu posamičnega britanskega letala nad severno-zapadno Nemčijo je sovražnik v pretekli noči napadel nekaj krajev v južnozpadni Nemčiji. Povzročena je bila predvsem škoda zaradi požarov, med drugim v Stuttgartu. Nočni lovci, protiletalsko topništvo in mornariško topništvo so sestrelili deloma že nad Rokavskim prelivom in nad francoskim ozemljem, 10 sovražnih letal, med njimi več štirimotornih bombnikov.

Bitka na spodnjem Donu

Berlin, 23. nov. s. Glede bitke, ki divja že štiri dni južno od Stalingrada in v velikem loku Dona, so na današnji konferenci inozemskega tiska izjavili, da za trenutek ni mogoče dati podrobnih podatkov. Omejuje se na tolačenje, da gre za poskus velike sovjetske ofenzive. Borbe se označujejo za precej ostre in podčrtava se, da je treba smatirati uničenje tankov in drugih vojnihi potrebščin sovražnika za važen uspeh nemške in zavezniške obrambe. Ofenziva ni bila za nemško vrhovno poveljstvo nobeno preesnečenje. Že dolgo je bilo opaženo močno zbiranje čet. Nemški protitankovski so seveda v teku.

Finski odsek

Helsinki, 23. nov. s. V zadnjih 24 urah so se finski lovci pri Kronštatu trikrat zmagovito spopadli s sovjetskim letalstvom. Sovražnik je pri tem izgubil 4 Spitfire, 2 Tomahoka, 1 bojno letalo tipa »112« in 1 bombnik tipa »DD 3«. Na naši strani ni bilo izgub. Finski bombniki so napadli tudi sovražno zaledje in učinkovito zadeli cilje. Preteklo noč je bilo v Helsinkih od 22.30 do 5.30 šest letalskih alarmov. Sovjetsko letalstvo je v zaporednih valovih odvirglo bombe raznih kalibrov, med njimi nekaj težkih bomb, na mesto in predmetja. Ena oseba je bila ranjena, dva majhna požara

Velik uspeh nemških lovcev nad francosko obalo

Berlin, 23. nov. s. Iz vojaškega vira se doznava, da so nemški lovci danes dosegli nov velik uspeh nad obalnim področjem zasedenega ozemlja na zapadu. Okrog polnočnega je angleška letalska skupina 30 štirimotornih bombnikov skušala napasti neko obalno mesto v zapadni Franciji. Bombniki, ki so skušali izvesti napad v zaporednih valovih, so bili takoj izsledeni in prestreženi od nemških lovcev tipa »FW 190«. Samo nekaterim sovražnim letalom je uspelo premagati letalsko zaporo nemških lovcev in preleteti obalo. Njih bombe niso povzročile, kolikor se je moglo doslej ugotoviti, nočne vojaške škode, civilno prebivalstvo pa je utrpelo izgube. Po dosedanjih vesteh so nemški lovci zrušili 5 štirimotornikov, ki jih imenujejo letede trdnjave. Večina teh letal je strmoglavila v morje.

Drzen podvig dveh nemških podmornic

Stockholm, 23. nov. s. Dopisnik »Afton-Bladet« iz New Yorka je zvezel o drznem podvigu dveh nemških podmornic, ki jim

je uspelo izkrcati na obali Costarice svoje posadke. Posadke so se nelaj ur zadržale na obali in si pribavile gorivo in vso za nadaljnjo plovbo potrebno oskrbo. Vojaki so opravili svoje delo, nakar so se vrnili na podmornico, potem ko so se spopadli z obalno strazo.

Angleške letalske izgube

Rim, 23. nov. s. Angleška poluradna agencija priznava v svojem poročilu, da so 10 bombnikov angleškega letalstva ni vrnilo s svojih napadov na nemško ozemlje v pretekli noči.

Huda kriza v sovjetskem gospodarstvu

Rim, 23. nov. s. Industrija potrebuje premog kakor vsakdo potrebuje zrak za dihanje, izjavlja sovjetska vlada v pozivu na rudarje v področju Moskve. Ta poziv je objavila »Pravda«. V pozivu se navaja, da mora to premogovo področje nadomestiti izgubo Donske kotline. Nujno je, da armada rudarjev razume važnost svoje dolžnosti do vojske in domovine. Stalnovalno glasilo ostro kritizira »leninche in simulanche, ki nimajo vesti za svoje dolžnosti: ter kritizira tudi nezadostno tehniko izkoriščanja, ki nevtralizira napore stahanovcev. Poziv se zaključuje z grožnjo, da bodo prihodnji dnevi nova preizkušnja za položaj odgovornih voditeljev v tem rudarskem revirju.

Krivi francoskega propada

Pariz, 21. nov. s. List »Aujourd'hui« je orisiral moralno sliko izdajalskih generalov, ki jih je ožigosal maršal, in je napisal: Če primerjamo patriotično misijo nemških oficirjev po porazu leta 1918, z intrigami neklih naših generalov pred porazom leta 1940, in po njem, razumemo, da je bilo potrebnih 20 let za dvig Nemčije tri tedne za polom Francije in dve leti za razpad francoskega imperija.

Anglosaška nesposobnost za reševanje socialnih problemov

Berlin, 23. nov. s. Neki članek, ki ga je te dni objavila ameriška revija »Colliers Magazine«, je predmet obširnih komentarjev v tujakih tiskih. Članek zatrjuje, da bo po vojni reorganizacija sedanega industrijskega sistema v Ameriki na mirovni podlagi povzročila brez dvoma v Zedinjenih državah gospodarski kaos nepreračunljivih obseznosti. Predvideva se, da bo ostalo nad 18 milijonov delavcev vseh kategorij brez dela. To so, komentira »Völkischer Beobachter«, tipične skrbi anglosaške plutokratske politike, ki skuša, nesposobna kakršna je, in kakršna je vedno bila za odstranitev vzrokov te strašne socialne rane, pripraviti javnost, da se zdi na gospodarske posledice, ki se bodo pokazale po vojni. 18 milijonov delavcem grozi, da bodo ostali na cesti. List dodaja, da Nemčija, ki je gotova svoje zmage, nima niti najmanjše skrbi v tem pogledu, nasprotno, ako bo po vojni kakršna skrb, bo obstojala zaradi pomanjka-

nja delovnih sil in nikoli ne zaradi njih preobilice.

Treba je pomisliti, zatrjuje list, da je Roosevelt sprožil sedanjo vojno predvsem zaradi tega, da bi utekel hudi gospodarski katastrofi, ki je grozila že nekaj let Ameriki prav na področju dela. Namisljeno in začasno zdravilo, ki se ga je washingtonski despot poslužil, bo torej ustvarilo po vojni eno izmed največjih in najširših gospodarskih kriz, to pot brez izgleda na izhod.

»Montage« omenja ob tej priliki silen napad Willkiejev na Churchilla glede toliko obravnavane obrambe angleškega imperija in podčrtava, da je jabolko spotike med Washingtonom in Londonom bolj ko kdaj prej socialno gospodarsko vprašanje, na katerem naj bi slonel blagor množice ene izmed obeh držav, seveda v škodo druge ali obratno, pač po diplomatski spretnosti teh ali onih državnikov.

Položaj na nepremičninskem trgu

V zemljiški knjigi so v oktobru in novembru veličinsko vpisovali in brisali nove ozirna stare hipoteke

Ljubljana, 24. novembra.

Med izbrisi bi omenili kot največjega izbris hipoteke z znanega gostinskega obrata. Lastnik se je rešil 724.000 din dolga, ki si ga je napravil, ko je v letih 1929 do 1933 širil in povečal svoje podjetje. Dve zasebnici sta poplačali 400.000 din dolga. Med najstarejšo dolgoročno spada nedvomno hipoteka, ki jo je lastnik zemljišča prevzel v popotnih dneih. Dne 7. julija 1897 je dobil od mestne občine 3000 goldinarjev ali 6000 kron. Zmenili so se, da bo posojilo vračalo s 3 % obresti. Izbrisno dovoljenje je bilo izdano že leta 1930, hipoteke pa je bila v zemljiški knjigi izbrisana šele sedaj.

Med novimi je največje posojilo, ki ga je najelo neko gospodarsko društvo. Hranilnica ljubljanske pokrajine mu je dodelila 360.000 lir kredita. Z odobritvijo Visokega komisarja je najel 190.000 lir posojila tudi Pokrajinski sindikat delojemalcev tiskarske in papirniške stroje. Zastopala ga je Pokrajinska delavska zveza. Posojilo je dal Pokrajinski zavod. Nekaj tisočev večjega posojila je dobil pri pokrajinskem skladu namočencev istega podjetja 100.000 lir posojila. Obvezal se je, da bo posojilo vrnil dve leti potem, ko se razmere ustalijo. Med drugimi je še nekaj večjih posojil od 50.000 do 100.000 lir, ostala pa so manjša.

Mestna občina je postala v tem času lastnica večjih stavb, ki so jih ji odstopili lastniki razparčelirane sveta kot svet, potreben za ureditev cest. Vsi odstopi so bili kakor običajno brezplačni in bremen prosti. Mirko Stepič iz Trzane ulice je odstopil dve parceli. Prva meri 374, druga pa 196 m². Obvezal se je, da bo odstopil še nekaj sveta, ko bo porušil stavbo, ki stoji sedaj na občini potrebnem svetu. Antonija Klopčič iz Kolizejske ulice je odstopila mestni občini 350 m² veliko parcelo. Dr. Ivan in Seti Oblik iz Miklošičeve ceste sta prepuščala v iste namene v kat. občini Gradickem predmestju vrtno parcelo v izmeri 1687 m². Končno je mestna občina prejela nekaj sveta tudi od Društva za zgradbo delavskih hiš. Nanjo je bila prepuščena parcela v kat. občini Kapucinskem predmestju v izmeri 2706 m².

Drugi simfonični večer

Na snžnem koncertu v polno zasedeni Unionski dvorani so izvajali s prodornim uspehom slavno Beethovno „Eroico“, Cherubinijevo operno predigrjo in Smetanovo simfonično pesnitev „Iz čeških logov in gajev“

Ljubljana, 24. novembra

Drugi simfonični koncert našega simfoničnega orkestra pod okriljem ljubljanske Glasbene matice in pod mojstrskim vodstvom dirigenta Draga Marija Šijanec. Zopet smo se navzili lepote simfonične glasbe, ki nas je vodila od svetovnih zasnov najznamenitejšega predstavnika dunajske glasbe L. Beethovna k bisernim vrloem zgodnje romantične Cherubinijeve ter visoko romantične Smetanove ustvarjalne sile. Orkester, ki ga sestavljajo godbeniki opernega ter radijskega orkestra in ki je v tej strnjeni sestavi prejel označbo simfoničnega orkestra, se nam je zdel že bolj vigran. Odlično je izvajal omenjene skladbe in je pokazal vneto prizadevanost, da čim globlje pronikne v skladateljev svet, da se mu sam čim bolj približa in da ga hkrati tudi občinstvu čim verneje primakne.

V zarišcu snodnjega pomenljivega umetnostnega izvajanja je bila veličastna „Eroica“, tretja simfonija nesmrtnega glasbenega orjaka L. Beethovna. Z občutkom neke prijetne nervoznosti, ki te vselej zagrabi in prikačkanju izvajanja neprekosljive glasbene umetnine kakor je n. pr. edinstveno dovršen notni tekst Beethovne tretje simfonije, smo zbrali svojo pozornost, ko se je pojavil na odru dirigent D. M. Šijanec ter zamahnil svojo taktirko k pričetku prvega heroičnega stavka (Allegro con brio). Simfonija ne pozna uvoda. Cela izražajo osrednjo misel heroičnosti. Odpletajo, razpletajo se teme; poglabljajo in vrtinčijo se motivi k rastoči silovitosti, dokler se ne povežejo v čudoviti kipenju, v takozvanem Kumu. Proti koncu prisluhnemo še Codi s 140 takti, v kateri je povzeta celotna slika in v kateri se na novo razžari junakova podoba. Potem pa nas prevzame presunljivi preokret drugega stavka (Marcia funebre), ko se nam v petih delih razodevajo menjavajoča se občutja žalosti in tuje, tolažbe in utuhe ob pretresljivih zvokih znamenite koračnice. Beethoven je vzrastle tukaj do takšne tonovne, glasbene govornice, kakršne ni bilo slišati ne pred njim, ne za njim. Tretji stavek je pristno beethovnovski Scherzo; tukaj srečujemo letevico občutij od ginjenosti do presenečenja, od ospanosti do vznemirjenosti. V sklepem stavku, v finalu, pa se razraščajo očarljiva simfonija v dognano celoto, v refren svetlih variacij, novega življenjskega zanosa, sončne sreče, potem ko smo v prvem stavku živeli z borečim se junakom, ga v drugem stavku objokovali, v tretjem pa ga spremljali k novemu zmaganstvu.

Tako smo po daljšem presledku zopet strmeli ob nedosežnih vrhovih te Beethovne simfonije, ki je bila splošna ob Napoleonovem pohodu v Egipt, ki jo je slavni mojster prvotno posvetil Napoleonu, dokler ni svojega posvetila iztrgal, ko je doznal, da se je Napoleon proglasil za cesarja. V globokem razočaranju je prvo stran skladbe na novo napisal. Simfonija je zaslovela kot „Symphonia eroica“. Na iztrganem prvem listu te simfonične skladbe je bilo napisano še drugo ime, ime Beethovna samega. Ali ni bil nemara Beethoven sam junak te simfonije, ki je tako tem tesneje povezana z veličastnim likom skladatelja samega?

Drugi del snodnjega simfoničnega koncertnega sporeda je obsegal Cherubinijevo predigrjo k operi „Anakreon“ ter Smetanovo simfonično pesnitev „Iz čeških logov in gajev“. Luigi Cherubini (1760—1842) je v razsteli sredi borbe med Gluckovimi in Piccinijskimi pristaji in je snaval sredi trenj proti dotedanjemu francoskemu opernemu slogu ter za italijanske glasbene vzore. Pri Sartiju (1764—1837) se je poglavljal v

Prodala je mestna občina ljubljanska v istem razdobju majhno parcelo Mirku Stepiču iz Trzane ulice. Prodajo je sklenil mestni svet na seji dne 21. maja letos. Prodaja je motivirana s kompletnim zemljiščem kupovalca po pravomernem parcelacijskem odloku. Parcela v kat. občini Šiški je merila 97 m² in je Stepič plačal kvadratni meter po 190 lir. Skupno je stala 18.430 lir.

Med ostalimi prodajami omenjamo: Anton Pirca, železničar in posestnik na Vrhovcih, je prodal Barbari Krapič, uslužbenki zbornice TOI iz Gerbičeve ulice, travniško parcelo v kat. občini Viču za 11.400 lir. Kupna pogodba je bila sklenjena že leta 1940.

Bruno Parma, trgovec in posestnik iz Wolfave ulice, je prodal ženi trgovca in posestnika Erni Reboljevi iz Kotnikove ulice tri petine nepremičnin v kat. občini Kapucinskem predmestju, to je stanovanjske hiše na cesti Viktorja Emanuela št. 20. Reboljeva je plačala 280.000 lir.

Ivan Javoršek iz Spodnjega Kašlja in Cecilija Intiharjeva iz Zaloga sta sklenila zamenjavo svojih parcel v kat. občini Kašlju. Zamenjava je utemeljena z gospodarskimi razlogi in lažjim obdelovanjem.

Marija Šebenik, posestnica v Plešivici, je prodala Jožetu Mraku, železničarju v Notranjih gorah, soto parcelo v kat. občini Brezovici v izmeri 2311 m² za 1520 lir. Pogodba je bila sklenjena že januarja lani. Janez Zajc, posestnik v Seneberju, je prodal posestniku Ivanu Lazarju in akademiku Milanu Lazarju iz Snežniške ulice dve gozdni parceli od svoje posesti v kat. občini Zadobrovi. Kupca sta plačala za parceli 172.500 lir.

Ivan Vampelj, posestnik v Vnanjih gorah, je prodal delavki Ani Kogovškovi polovico svoje njivske parcele v kat. občini Brezovici v izmeri 7980 m². Kupnina je znašala 11400 lir. Pogodba je bila sklenjena že leta 1939.

Anton Dobnikar, posestnik na Toškem čelu, je prodal nedoletnemu Janezu Filipcu travnik-senožet v kat. občini Glinah v velikosti 3330 m². Spodnji del se v naravi gozdi, upnina je znašala 3610 lir. Parcela se imenuje „Zarupca“ in leži za krajem, imenovanim Pustota.

staroitalijansko umetnost in v svet rimskih mojstrov. Kot vodja italijanske opere v Parizu je zasnoval številne opere (Lodolska 1791; Eliza 1794; Medea 1797; Nosač vode 1800; Anakreon 1803), ki jim je sledila v dunajskem presledku „Faniša“ (1806).

Verno je izvajal naš simfonični orkester predigrjo k operi „Anakreon“ L. Cherubini, slavnega osamosvojitelja orkestralnih nalog. Skladba vsebuje vse prednosti in odlike ustvarjalnega duha tega občudovanega skladatelja: elegantna instrumentalizacija, suvereno obvladovanje najznejših glasbenih izraznih možnosti, dognana jasnost simfonične oblike.

Dostojen, učinkovit zaključek drugega simfoničnega večera je tvorilo ubrano, silkovito podajanje Smetanove simfonične pesnitve „Iz čeških logov in gajev“. V blestečem instrumentalnem sijaju je zazarela na svodu visoko romantičnega glasbenega ustvarjanja najznamenitejša Smetanova simfonična skladba „Ma vlast“ (Moja domovina), ki je po svoji samonikli sestavi očarljiv venec simfoničnih pesnitev. Uvodnemu „Vyshegradu“ sledijo prepleta „Vltava“, pravljica „Šarka“, opajajoči „Češki logi in gaje“, v zgodovino segajoči „Tabor“ ter zaključna simfonična pesnitev „Blanka“ s svojim razodetjem. D. M. Šijanec se je odločil za četrto pesnitev „Iz čeških logov in gajev“, kjer tako toplo zvenijo folklorni glasbeni odtenki, kjer se prerasčajo polifonično povezani motivi, napet, ki so kakor žarko povlečeni češke zemlje in prirode. V zanos melodij čujemo pesem, vzburkanost elementov, skrivnostni sešest, toplo govornico, ki zveni tako vabeče iz globine in miline čeških gajev in logov. Nežni neposrednosti, iskreni čustvenosti njihove sijajne pesmi je vtisnil Smetanov tvorilni duh dostojanstven instrumentalni bleisk, ki ožarja tudi ostale dele njegovega venca simfoničnih pesmi.

Vse tri skladbe so bile verodostojno interpretirane, priprljivo podane. Teža in odgovornost sta slonela na dirigentu D. M. Šiancu, ki je na pamet dirigiral ves koncertni spored in ki je spet izkazal visoko stopnjo glasbene razgledanosti, bistre pronicavosti v jedro skladb, pa tudi iskrene ljubezni, prizadevne ambicije in toplega zanosa. Pod njegovimi večimi rokami se bo razrastle naš simfonični orkester v dobro ugašeno glasbeno telo, ki bo doraslo tudi najtežjim nalogam. D. M. Šijanec je posvečal svojo pozornost vsem glasbilo in je skrbno pazil, da ne bi nastale kakšne neskladnosti v podajanju posameznih instrumentov. Orkester je izvajal celoto ter odtenke skladb z uživilnostjo in spretnostjo, pa tudi z dobro voljo, ob kateri smo upravičeno upati na rast in napredek orkestrske skupnosti. Godala, pihala in tolkala so zvenela harmonično, le pri trobilih, predvsem rogovih, bi bilo želeli izpremembe oziroma izpopolnjevanja, kar bi bilo v korist bolj dognani jasnosti in blagovčnosti tonov.

Tudi drugi simfonični koncert je privabil v Unionski dvorani številno glasbo ljube občinstvo, ki je dvorano potsem napolnilo. Svečano obeležje je vtisnil snodnjemu večeru s svojo navzočnostjo Visoki komisar Eksc. Grazielj z gospo soprogo, arnadni poveljnik Eksc. Mario Rebolji, Zvezni podtajnik kot zastopnik Zveznega tajnika ter drugi predstavniki oblasti in odlični zastopniki umetniškega ter kulturnega življenja. Občinstvo je dirigentu D. M. Šiancu, ki je bil počaščen s cvetličami, ter vsem udeležencem godbenikom navdušeno vzklikalo. Odhajalo je s koncerta z najlepšimi vtisi in s prepričanjem, da se mu bo v kratkem spet nudila prilika slavnega glasbenega užitka ter umetnostnega doživljanja.

Sporočilo Italijanskega kulturnega zveza

Ravnateljstvo Italijanskega kulturnega zveza sporoča udeležencem tečajev, da danes v torek 24. t. m. ne bo lekcije prvega tečaja za naprednejše tečajnike ter drugega tečaja, obeh od 18. do 19. ure. Pač pa se bo vršila konverzijska lekcija ob isti uri.

Darovalcem oblek za reveže

Ljubljana, 24. novembra

Ljubljanski občinski podporni odbor obvešča:

Eksc. Visoki komisar je odredil, da bo opravil zbiranje stare obleke, čevljev in perila za siromašne družine ljubljanski občinski podporni odbor preko svojih uradov v posameznih okrajih.

Osebe, ki želijo darovati že rabljena oblačila, jih lahko dostavijo neposredno naslednjim uradom:

Francišanska ulica št. 6; Karunova ulica št. 14 (Trnovo); Zibertova ulica št. 27 (Šiška); Ob Ljubljani št. 29 (Moste).

Darovalcem bo izdano redno potrdilo o prejemu.

Darovalci, ki ne morejo sami prineesti predmetov, naj sporočijo osrednjemu uradu v Puceljovi ulici št. 9 število in kakovost predmetov, ki jih želijo darovati. Pripišejo naj tudi natančen naslov, tako da bo mogel odbor opraviti prevzem na bivališču darovalca.

Iz Hrvatske

— Priprave za gradnjo delavskih hiš v Zemunu. Prihodno pomlad začno graditi tudi v Zemunu delavske stanovanjske hiše. Zemun tudi v tem pogledu ne zaostaja za drugimi hrvatskimi mesti.

— Državna bolnica v Banjaluki. Za dovršitev del na internem oddelku državne bolnice v Banjaluki je že zagotovljen kredit v znesku 1.600.000 kun. Strojeno je tudi vse potrebno, da se čimprej dovršita kuhinja in palatna.

— Zastopnice ženstva pri Poglavniku. Ob prvi obletnici ustanovitve ženske ustalske organizacije je sprejel PoglavlNIK dr. Pavelić 300 zastopnic te organizacije iz vseh večjih krajev Hrvatske.

— Japonsko poslanstvo v Zagrebu. Tiskovni oddelček hrvatskega zunanjega ministrstva potrjuje vest, da namerava japonska vlada ustanoviti v Zagrebu poslanstvo. Japonski poslanik v Zagrebu Jamači, ki ga je te dni sprejel PoglavlNIK, naj bi bil obenem akreditiran tudi za Hrvatsko.

— Odlikovanje nemškega sportnega referenta. Hrvatski sportni vodja je odlikoval iz Zagreba odhajajočega sportnega referenta nemškega poslanstva Ericha Fingerja v priznanje njegovega uspešnega delovanja pri organizaciji nemško-hrvatskih sportnih stikov s hrvatskim sportnim znakom.

— Skrb za vajence. V zagrebški centrali Borze dela je začel otesek za vajence in mladoletne delavce pripravljati osnutke uredbe, ki mu služijo za temelj štirje predlogi. Urejeno bo vprašanje delovnega časa in nadur. Končno formulirana uredba bo predložena notranjemu ministrtstvu, potem pa uveljavljena.

— Pospeševanje perutinarstva. Za pospeševanje perutinarstva na Hrvatskem je bilo uvoženih mnogo kokoši najboljših pasem iz Nemčije. Urožene kokoši bodo razdeljene med rejce perutnine.

— Modernizacija sušilnic. V Bosni so zgradili 20 novih in modernizirali 350 že obstoječih starih sušilnic. To delo se bo

prihodnje leto nadaljevalo, tako da bo na razpolago dovolj modernih sušilnic, kjer bodo lahko posušili vse ali ve, kar jih bodo pridelali, odpadke pa porabili za žganje. Za to delo je odobrilo ministrtstvo za narodno gospodarstvo 2.320.000 kun kredita.

— Tipizacija papirja. Hrvatsko gospodarsko ministrtstvo je odredilo, da smejo papirnice izdelovati samo še papir normalnega formata. Vsi uradi bodo morali od 1. januarja 1934 uporabljati izključno papir normalnega formata.

Novi grobovi

Ljubljana, 24. novembra

V Ljubljani so umrli o 13. do 19. t. m.: Tausers Franc, 73 let, računski direktor v p. Livarska ulica 10; Lenček Alojzij, 52 let, ravnatelj javnih skladišč, Bleiweisova c. 33; Lavrič Ivan, 10 dni, sin edlavca, Poljska pot št. 39; Špenko Ana, 77 let, trgovka z moko, Jesenkova ulica 9; Babič Angelina, 79 let, vdova polkovnika, Francišanska ulica 10; Makovec Franc, 51 let, mizarški pomočnik, Tržaška cesta 48; Levstek Hilda, 3 mesece, hči gozdarja, Galjeva 198; Lavriša Marija, 65 let, žena poljskega čuvaja, Vič-Gradnova št. 4; Stepec Jožefa, 83 let, vdova posestnika, Vidovdanska cesta 9; Pristov Jožef, 80 let, poštni poduradnik v pokouju, Rožna dolina, Cesta V/12; Porovne Franciška, roj. Zajec, 77 let, žena bivšega predelavca, Vidovdanska cesta 9; Bore Rozalija, 81 let, delavka, Japljeva ulica 2; Michler Ivan, 82 let, magistratni sluga v p. Zitnikova ul. 12; inž. Jelac Milutin, 45 let, industrijalec, Emonska cesta 2; Konjar Franciška, roj. Rekar, 39 let, žena zidar, delovodje, Podmilščakova ulica 43; Hočevan Antonija, 46 let, tov. delavka v p. Vilovdanska cesta 9; Kerle Ivana, roj. Herga, vdova Zajšek, 69 let, žena železničarja, Vidovdanska cesta 9.

— V ljubljanski bolnici so umrli: Miklič Jožefa, 61 let, kuharica, Goriška ulica 29; Benedičić Joško, 8 mesecev, sin uradnika, Mala colnarska ulica 7; Kobal Pavel, 63 let, inkasant, Vegova ulica 6; Stegensek Martin, 72 let, delavec, Celovška cesta št. 54; Emerski Ivan, 52 let, delavec mest. cest. nadzorstva, Cesta dveh cesarjev 167; Jerman Cecilija, 51 let, delavka, Obrnje 10, obč. Polje; Anžič Marija, 4 leta, hči delavca, Bizovik 82; Omladič Filip, 51 let, novinar, Polirožnik, Cesta XII/5; Prijatelj Stanko, 2 mesece, sin gospodniške pomočnice, Lipičeva ulica 3; Goršič Roza, 35 let, Kozarje 92 pri Ljubljani; Frisina Maksimilijan, 6 in pol mesecev, sin uradnika, Vošnjakova ulica 10; Konjar Franciška, ro. Rekar, 39 let, žena zidar, delovodje, Podmilščakova ulica 43; Dolmovič Franc, 27 let, mlinar, Šutna 1, Sv. Križ pri Novem mestu; Hieke Terezija, roj. Schmal, 80 let, vdova logarja, Vrtača 3.

Z Gorenjskega

— Iz Rateč-Pijanica. V oktobru so bili rojeni: v Ratečah — Planica 3 otroci, umrli so gospodinja Uršula Mešnik, stara 64 let, gospodinja Uršula Benet, stara 54 let, Marija Cuznar stara 78 let, in Marija Matijaš, stara 79 let. Poroke v oktobru ni bilo nobene.

Iz Spodnje štajerske

— Prvi simfonični koncert v letošnji sezoni. V petek 27. t. m. zvečer bo prirejen v dvorani štajerskega Hejmatbunda v Mariboru prvi simfonični koncert v letošnji sezoni.

— Novi grobovi. V Mariboru sta umrli krojač Konrad Strozler iz Braslovč, star 33 let, in Teodora Hribar, stara 59 let; slednja je bila pokopana v Grazu. V St. Petru pri Mariboru je umrla zasebnica Pavla Pribošnik, roj. Scherdoner, v Drešnji vasi pri Zalcu je umrla Terezija Šibar roj. Goršek, stara 67 let, v Celju pa uslužbenec Laške pivovarne Maks Godler.

Dodatki k nekaterim racionalnim živlilom za mesec november

Prevod javlja: V izvršitev Ducejevih ukrepov za zvišanje obrokov nekaterih živil so izdana naslednja navodila, ki veljajo za mesec november:

1. Kruh: k običajnim že določenim količinam za tekoči mesec se bo vsem delavcem in maloletnim od 9. do 18. leta izdal dodatni obrok za ta mesec v količini 750 g kruha (50 g na dan za drugo polovico tekočega meseca), ali 650 g pšenične moke ali 1125 g koruzne moke).

2. Sladkor: razen že določenih obrokov za tekoči mesec se bo razdelil dodatni obrok za isti mesec v količini 400 g za otroke do 3 let in 100 g za mladino od 14. do 18. leta.

3. Dodatek za juho: dodatno k že razdeljenim obrokom za tekoči mesec bo razdeljeno otrokom do 3 let, dodatna količina 1000 g riža za tekoči mesec.

Razdelitev posebnih nakaznic za zgoraj omenjene dodatne obroke kruha in dodatkov k juhi je že v teku.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Torek, 24. novembra: Janez od Križa, Hrizogon

DANASNE PRIREDITVE

Kino Matica: Dve siroti

Kino Sloga: Usodni spor

Kino Union: Sanjava princesa

Razstava starih mladih v Jakopičevem paviljonu, odprta od 10. do 17. nepetrngoma

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Bleiweisova cesta 6, Hočevan, Celovška cesta 62, Gatus, Moste

— Zaloška cesta 47.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Torek, 24. novembra: zaprto

Sreda, 25. novembra: ob 16.30: Večno mlada Saloma, Red B

Cetrtek, 26. novembra: ob 16.: Hamlet, Red Cetrtek

Petek, 27. novembra: zaprto (generalka)

Sobota, 28. novembra: ob 16.30: Ples v Trnovem, Krstna predstava, Red Premier-ski

OPERA

Torek, 24. novembra: Zaprto.

Sreda, 25. novembra: ob 16.: „Don Pasquale, Red Sreda.

Cetrtek, 26. novembra: ob 16.: Slepa mlš. Opereta, Red A

Petek, 27. novembra: ob 15.: Traviata. Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol

Sobota, 28. novembra: ob 16.: Slepa mlš. Opereta. Izven. Cene od 24 lir navzdol

Radio Ljubljana

7.30: Pesmi in napetvi. 8.00: Napoved časa — poročila v italijanski. 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovenski. 12.45: Operna glasba. 13.00: Napoved časa — poročila v italijanski. 13.15: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenski. 13.20: Pisano glasbo vodi dirigent Segurini. 14.00: Poročila v italijanski. 14.15: Koncert violinista Leona Pfeifferja — pri klavirju Marjan Lipovšek. 14.40: Na harmoniko igra Vlado Golob. 15.00: Poročila v slovenski. 17.15: Koncert sopranistke Ksenije Kušej. 17.35: Koncert pianistke Marije Di Salvo. 19.00: „Govorimo italijansko“ — poučuje prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovenski. 19.45: Komorna glasba. 20.00: Napoved časa — poročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenski. 20.45: Radio za družino. 21.30: Zbrane pesmi vodi dirigent Zeme. 22.00: Koncert vodi dirigent Narducci. 22.45: Poročila v italijanski.

ZAHVALA

Za vse izraze sočutja in poklonjeno cvetje ob smrti

inž. Milo Jelačina

vsem najlepša zahvala.

Posebno se zahvaljujemo Ekscelenci Visokemu Komisarju za krasen venec.

Sv. maša zadušnica se bo brala v torek, dne 24. novembra t. l. ob 8. uri v župni cerkvi Trnovo.

Ljubljana, dne 23. novembra 1942.

MELITA JELAČIN
in ostalo sorodstvo

Izpred okrožnega sodišča

Sodba v procesu proti tatovam premaga mestne plinarne — 10 obtožencev obsodjenih, Oblak celo na dve leti strogega zapora

Ljubljana, 24. novembra. V soboto ob pol 12. so se v razpravni dvorani okrožnega sodišča zbrali vsi, ki so kakor koli bili udeleženi pri razpravi proti tatovom, ki so junija in julija kradli na tovarnem kolodvoru glavne postaje in na kolodvoru v Šiški premosti in drva večinoma na škodo mestne občine odnesli njenih podjetij. O poteku razprave smo podrobno poročali že v soboto.

Senat se je začel posvetovati o krivdi in kazni obtožencev že ob pol 10. Zaradi velikega števila obtožencev se je odločitev zavlekla do 12. Nekaj minut po polnočju je stopil v razpravno dvorano predsednik senata s. o. s. Ivan Kralj in razglasil naslednjo sodbo:

Sodišče je deset obtožencev spoznalo za krive, dva je po § 280 k. p. oprostil, proti tretjemu pa je zavrnilo obtožbo, ker je kvalificirano njegov prestopok po § 333. II. Ta prestopok je amnestiran po čl. 1. amnestijskega dekreta.

Ivan Oblak je bil spoznan za krivega v večini točk obtožnice. Senat ga je oprostil edinele glade enega vozička gradbenega lesa, ki naj bi bil ukraden na škodo stavbenika Trčka; prav tako je bil delno oproščen glade količine drv, ukradenih na šišenskem kolodvoru na škodo Ivana Zrimška. Za ostala dejanja je bil obsodjen na 2 leti strogega zapora in 3 leta izgube častnih pravic.

Anton Starič je bil spoznan za krivega, da je v treh primerih sodeloval z Oblakom pri kraji premoga, da je večjo količino premoga ukradel na lastno pest neki zasebnici in mestnemu vodovodu ter da je ukradel voz drv Aleksandru Friedrichu. Obsodjen je bil na 1 leto strogega zapora in 2 leta izgube častnih pravic. Senat je obenem izrekel, da se izvrši tudi sodba, v kateri je bil Starič letos januarja obsodjen na 3 mesece strogega zapora pogojno.

Mestni voznik Valter H. je bil obsodjen na 5 mesecev strogega zapora. Deležen je amnestije po točki 2. amnestijskega dekreta ter bo izpuščen pogojno za dobo pet let. Drugi mestni voznik Franc B. je bil oproščen, tretji Jože K. pa obsodjen na 3 mesece strogega zapora in 1 leto izgube častnih pravic. Tudi ti je deležen amnestije.

Franc Č. ki je bil deloma oproščen, deloma spoznan za krivega, je bil obsodjen na 3 mesece strogega zapora in 1 leto izgube častnih pravic. Kazen je bil prejel. Bruno M. je bil obsodjen na 3 mesece strogega zapora in 1 leto izgube častnih pravic. Deležen je pogojnega odpusta. Martin Lukež je bil obsodjen na 4 mesece strogega zapora in 1 leto izgube častnih pravic. Jakob Porle na 5 mesecev strogega zapora in 2 leta izgube častnih pravic. Lojze Gorše na 5 mesecev strogega zapora in 2 leta izgube častnih pravic. Andrej V. je bil amnestiran, ker je bil senat mnenja, da je zagrešil samo prestopok po § 333. II. kaz. zak. Franc Grčar je bil obsodjen na 5 mesecev strogega zapora in 1 leto izgube častnih pravic. Zadnji obtoženec Lojze Z. je bil oproščen. Vsi morajo nerazdelno povrniti stroške kazenskega postopanja.

Vsi obsodjeni, razen Bruna M. in Lukeža, so kazni sprejeli. M. in Lukež pa sta prijavila revizijo; dvema je senat s pristankom državnega tožila dovolil kratek odlog nastopa kazni.

Dve priči sta morali prisesti

V četrtek se je pred sodnikom poedinem dr. Rantom nadaljevala razprava proti 33 letnemu tkalecu Janezu J. O njem smo že poročali, da je bil obtožen tatvine 850 lir na škodo trgovke Angele Ovnove, ob-

enem pa tudi razsalitve podnadržanosti policijskih agentov Ivana Merharja.

Obtoženec je prvo dejanje ves čas prve razprave tajil, čeprav so izpovedi vseh prič v preiskavi govorile proti njemu. Prav tako je zanimal, da bi bil razsalil Merharja ter je inkriminirano izjavo obrnil po svoje. Ob obtožbeni vztrajnosti ni mogel sodnik drugače, kakor da je prvo razpravo prekinil in sklenil povabiti k nadaljevanju v osebno zaslišanje prav vse priče.

V četrtek so bile priče zaslišane in je bila izrečena sodba. Obtoženec je še naprej tajil, priče pa so ga brez izjeme obremenjale. Dve sta morali na svojo izpoved celo prisesti.

Natakarica gostilne pri Kolovratu je odločno izpovedala, da ji je obtoženec — ko je prišel nekega dne v gostilno in si naročil jetrica pa je kmalu za njim prišel Leopold Remec in ga vprašal, če je on tisti, ki je prodajal pri Ovnovi svinčenke — izjavil, da gre po kruh, ko se je nenadoma odstranil iz gostilne. Jetrica je pustil kar na mizi in ker ga ni bilo nazaj, jih je natakarica morala odnesti zopet v kuhinjo. Obtoženec se je zagovarjal, da so bila jetrica slaba in da je to povedal natakarici. Zato jih je tudi pustil in odšel. Natakarica je te njegove navedbe zanimala. Zanimivo je, da je bil obtoženec pred tem dogodkom pri Kolovratu nekaj časa stalen gost. Odlej ga ni bilo več na spregled. Natakarica je na svojo izpoved prisegla.

Druga važna priča Leopold Remec, ki je bil navzoč, ko je obtoženec ukradel denar Ovnovi, je izpovedal, da je videl obtoženca, ko je zavil k Kolovratu. Stopil je za njim in ga vprašal, ali ni on tisti, ki se je takrat mudil pri Ovnovi. Obtoženec je tajil in mu rekel, da tam prodaja svinčene neke Triplati. Ko ga je vprašal, kje stanuje, mu ni dal odgovora. Vzpustil je gostilno, da bi poklical stražnika. Medtem pa je obtoženec že izginil. Poizvedel je pozneje pri natakarici za njegovo ime in na policiji so mu pokazali njegovo sliko.

Priča je izjavila, da je absolutno sigurna, da je bil takrat pri Ovnovi obtoženec in nihče drugi. Ker v dotičnem času ni bilo nikogar drugega v trgovini, pride v postev kot storilec samo on. Obtoženec je vse izpovedbe priče izpodbijal in zanimal saglva. Priča je na svojo izpoved prisegla.

Zaslišana je bila nato še trgovka Angela Ovnova, ki se spominja obtoženca po karakterističnemu nosu. Nenavaden obtoženec nos je menda obtoženca še najbolj pokopal, kajti prav po tej hibi so si ga vse priče dobro zapomnili. Remec je celo na izrecno vprašanje državnega tožila izjavil, da se mu ne zdi mogoče, da bi še kdo imel tako sličen nos, kakor ga ima obtoženec. Priča Merhar je povedal, kako je prišlo do tega, da ga je obtoženec razsalil. Njegovo izpovedbo je potrdil tudi policijski agent Franc Fečur, ki mu je obtoženec med odvodom dejal: »Bom že Merharja in druge zračinkale. Če sem jaz zaprt, naj bodo še drugi.« Obtoženec je tudi to izjavo zanimal. Zadnja je bila zaslišana Josipina Oprešnikova, ki je povedala samo, da je obtoženec res hodil letos zelo pogosto kopat na Ljubljano. Obtoženec je namreč navajal, da je bil dotičnega dne, ko se je zgodila tatvina, na Ljubljani. Ni pa mogla potrditi, di bi bil tudi inkriminiranega dne v kopališču. Pred sklepom dokazovanja je sodnik ugotovil, da je bil obtoženec že trikrat kaznovan.

Državni tožilec je vztrajal pri obtožbi v celoti. Obtoženec je še enkrat izjavil, da ni kriv. Obsodjen je bil na 4 mesece strogega zapora in 1 leto izgube častnih pravic. Trgovski Ovnovi mora plačati 850 lir. Obtoženec se je s sodbo zadovoljil.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF
Predstave ob delavskih v kinu Matič in Union: ob 1/2 12. in 1/2 18. uri; v Slogi neprekinjeno od 14. ure dalje. Ob nedeljah in praznikih v vseh treh kinematografih ob 10.30, 1/2 14., 1/2 16. in 1/2 18. uri!

KINO UNION TELEF. 23-21
Uresničil se je sen mlade najdenke Elizabete...

Sanjava princesa
Antonio Costa, Israela Dillian

KINO MATICA TELEF. 23-41
Delo najvišje kvalitete! Boj strasti in kreposti

Dve siroti
Pariško podzemlje 18. stoletja!
Alida Valli, Maria Denis, R. Villa

KINO SLOGA TELEF. 27-30
Dramatična tajnost življenja prikazana v filmu

Usadni spor
V glavni vlogi: Hilde Krahl, Ewald Balser

pregovoriti od gospodične, poslovnične uradnice, da je šel staviti na štev. 20, 90, 2. Sreča mu je bila mila pri toriške žrebanju. Zadel je in prejel 25.000 lir.

Volčovi v Španiji. V vsej španski pokrajini Avila je bilo organizirano zasledovanje volkov, ki so v zadnjem času pričeli vznemirjati prebivalstvo. Tako je pri Pontevdri napadel volk neko pastirico, ki se ji je posrečilo, da je z duhaprisotnostjo ter s palico pregnala krvoločnega volka.

Sneg na Garganu. Iz Foggie poročajo: Gost sneg je zapadel na Garganu in na okoliških hribovih ter gričih. Na gori Corvino je sneg naletaval tako na gost, da je bil zaradi tega za dva dni prekinjen avtobusni promet.

Opica — tatila. 42 letna kmetka Gospodinja Katarina Giletz iz Orte je opazila, da so ji v času njene odsotnosti z doma izginile živilske nakaznice, ki jih je bila položila na mizo. Zadeva se ji je zdel tem bolj čudna, ker je bila zaklenila svoje stanovanje ter ga ob vrnitvi našla zaklenjenega. Toda zadeva se je kmalu pojasnila. Opica nekega potujočega gobenika je skočila skozi okno v kuhinjo ter odnesla živilske nakaznice. Prišel se je lov za opico-tatiko, ki so jo zajeli po trumnem beganju. Tudi živilske nakaznice so našli pri njej, vendar so bile do nerabnosti razcefrane.

Italijanska kultura v Afriki. Na vseučilišču Martina Luterja v Halle — Wittenbergu je bil te dni zaključen ciklus predavanj o Italiji ter njenem kolonialnem delovanju v Afriki. Ta razpored predavanj je bil organiziran v sporazumu z italijanskim generalnim konzulatom v Berlinu. Rektor univerze dr. Weigelt je pozdravil italijanske goste, zlasti pa go. Alfieri, soprog italijanskega poslanika v Berlinu, ki se ji je obenem zahvalil za pomoč, izkazano nemškimi ranjencem v vojaških bolnišnicah. Zatem je izrekel pozdrav tudi italijanskemu generalnemu kon-

zulu v Berlinu dr. Bosu ter galeiterju Egelingu. Italijanski generalni konzul dr. Bossi je podčrtal tesno sodelovanje med Italijo in Nemčijo na kulturnem in duhovnem toršču. Poudaril je pomen tega cikla predavanj, ki je nemški poslušalecni prirodu, zgodovino ter umetnost Italije še bolj približal. Ob zaključku je spregovoril še ravatelj živilskega vrta v mestu Halle univ. prof. dr. Schmidt, ki je navajal italijanske zasluge na področju kolonizacije v Afriki.

Nad 50 italijanskih kaplanov je padlo v sedanji vojni. Iz Rima poročajo: V prvi svetovni vojni je bilo uvrščenih v italijanskih vojnijskih formacijah 2200 kaplanov. Od teh jih je padlo skoraj 500. V abesinski vojni je bilo vpoklicanih 400 kaplanov, padlo jih je pet. V španski vojni je padel franciskan p. Teodoro Bartolon iz Vicenze. V sedanji vojni je padlo do 31. oktobra 35 italijanskih vojaških kaplanov, razen tega jih je med pogrešanimi 21, ki jih po večini smatrajo za padle.

V spiskih mrtvih — v zaporu živ in zdrav. Nedavno je bil aretiran v Ferrari 60 letni Alfred Quirinati. Ko se je oblast pozanimala za njegove življenjske podatke, je ugotovila, da je bil Quirinati označen v anagrafskih spiskih za mrtvega. Pretor se je sam podal v zapore, kjer je dožgal, da je Alfred Quirinati istih življenjskih podatkov živ, zdrav in čil. Verjetno se je utihotapila beležka o Quirinatovi smrti pomotoma v anagrafske podatke.

Nova arheološka odkritja v Aostii. Ob najnovejših izkopavanjih v Aostii so bile odkrite pomembne izkopanine, ki segajo v dobo rimske naselitve. Med izkopanimi zavzema prvo mesto takozvana Porta Praetoria, ki tvori skupno z gledališčem, amfiteatrom, Avgustovim lokom ter kompleksom starijskega zidov arheološko središče antičnega mesta Augusta Praetoria.

Nesreče. Včeraj so sprejeli v Ljubljansko bolnišnico naslednjih 5 ponesrečenecv: Marijo Razboršek, 19letno služkinjo iz Zg. Šiške, ki je sunila krava v desno nogo. Katarina Cankar, 35-letna služkinja iz Kosez, se je poparila s krompom po levici. Ivan Zankar, 32letni mizar iz D. M. v Polju, se je nevarno urezal v levico. Marija Ogorelec, 60letna zasebnica iz Ljubljane, se je pri štedilniku opekla na glavi in desni nogi. — Janeza Sadarja, 7-

letnega sina posestnika iz Krke, je po ugriznil v levico.

IZ LJUBLJANE

—lj Mraz več ne narašča. V zadnjih dneh je bilo vedno bolj mrzlo in včeraj nas je že pošteno zeblo. Zvečer je bilo jasno, pa smo se bali, da bo mraz čez noč še bolj pritisnil. Toda davi se je nekaterim le zdelo, da je bilo še hladneje kakor včeraj zjutraj. V resnici se v pretekli noči ni več tako zelo ohladilo, ker je bilo malo oblakov. Včeraj je sijalo več ur sonce, a maksimalna temperatura je dosegla komaj 2,5° C sredi mesta. Zunaj mesta na sočnih krajih je pa bilo malo topleje. — Včeraj je značilni tlak začel naglo poudariti, a zdaj zopet narašča. Menda se bo sedanje lepo in hladno vreme še držalo.

—lj Svojem internirancev in vojnijskih ujetnikov. Mestni urad za popis vojnijskih ujetnikov in internirancev v Kresiji, soba 44, vhod z Lingarijeve ulice 1, prosi svoje prijavitelje internirancev in vojnijskih ujetnikov, ki so prijavili za podporo pri mestnem socialno-političnem uradu, naj takoj sporoče povratek internirancev iz internacije ali vojnijskega ujetništva v ujetništvo, prav tako pa tudi vsa druga morebitna spremembe.

—lj Osebeje specializiranih trgovin in mlekarne opozarjamo naj z zdravniškim pregledom ne odlašajo na začetku letne tečajne, naj gre takoj v mesto fizikalni zdravniku pregledu da zadnje dni ne bo prevelikega narašča, ki bi povzročil zamudo časa. Mestni fizikalni zdravniški pregled osebeje specializiranih trgovin zato določi zadnji teden meseca, ker ta tečaj specializiranih trgovin nima veliko dela kot prve dni meseca. Zdravniški pregled v mestnem fizikalni zdravniški domu se vsak dan prične ob 8 uri dopoldne in traja do 10 ure.

—lj Drž. tehniška srednja šola. Pričetek pouka za I. in IV. letnike arh. — gradbenega, strojnega in elektrotehničnega oddelka ter za I. letnike Drž. delovodske šole (elektrotehniški in mizarški) moštovski oddelki) bo v četrtek, dne 26. novembra t. l. ob 8 uri. Pričetek pouka za ostale letnike in oddelke bo obliavljen naknadno, čim bodo urejeni šolski prostori.

M A L I OGLASI

GOSPODJE POZOR:

Klobučarna »PAJK« vam strokovno očisti, preoblikuje in prebarva klobuke vseh vrst po nizkih cenah. Lastna delavnica. — Se priporoča — Rudolf Paik, Sv. Petra cesta 38.

Inserirajte v »Slov. Narodu«

C. E. I. S. A.

Organismo economico della Confederazione Fascista dei Commerciali per il commercio coll'estero delle sementi e bulbi da destinarsi alla semina agricola. Vi fanno parte come soci tutte le Ditte Italiane operanti nel ramo all'importazione ed all'esportazione. Per informazioni scrivere: C. E. I. S. A. — Via Altabella 11 — Bologna

Gospodarski organ Fašistične korporacije trgovcev za trgovino z inozemstvom s sementi in gomolji namenjenimi za setev v poljedelstvu. Člani so vse italijanske firme, ki se bavijo z uvozom in izvozom. Po pojasnila pišite na:

DNEVNE VESTI

— Na polju slave sta padla Emil Guanzirli, rojen 1913, in Karol Grechi. Prvi je žrtvoval svoje mlado življenje na ruskem, drugi na afriškem bojišču. Oba sta zrasla v fašijskih organizacijah.

— Umrli je general Albert Barni. V Rimu je umrl general Albert Barni iz Sirene. Pokojni general si je pridobil številne vojne zasluge v prvi svetovni vojni 1915—18. Deležen je bil številnih odlikovanj. Po upokojitvi je posvetil svoje sposobnosti fašistični, narodni propagandi. Bil je med ustanovitelji »Zavoda sinjega traku« l. 1922. Zavzemal je številne funkcije, med drugim je bil svetnik rimske sekcije, podpredsednik častnega razsodšča, ter inšpektor mestne fašistične federacije v Rimu.

— Zimska pomoč vojaštvu v Dalmaciji. Agencija »Agit« poroča: Medtem ko se poraja na hrvaških in dalmazijskih gorah prvi zimski mraz, so po vsej Dalmaciji v polnem teku pobude za preskrbo italijanskih vojakov na vseh bojiščih z volnenimi izdelki. V pokrajinskem fašizmu je bilo izvršeno veliko delo in je že pripravljenih več sto volnenih oblačil, ki bodo razdeljena pod vodstvom fašistiških zvez v Dalmaciji. V prestolnici dalmazijskega guvernerata je bila ustanovljena posebna delavnica za izdelovanje zimskih oblačil. Tukaj so zaposlene številne gospe iz Zare ter žene višjih uradnikov.

— Smrt pisatelja in novinarja L. Antonellija. V Pescaru je umrl odlični pisatelj Luigi Antonelli. Pokojnik je bil rojen 22. januarja 1882 v Castelfentiju. Bil je ugleđen novinar, komediograf, kritik in pisatelj. Posebno je zaslovel po svoji samoniklo zasnovani komediji »Mož, ki je srečal samega sebe«. Bil je zelo plodovit pisatelj, neutruden delavec. Italijansko časopisje mu posveča toplo pisane nekrologe.

— Znanstveni izsledki na bombažnem toršču. Gospodarsko finančni dopolnilni vestnik agencije »Agit« poroča: Pomemben prispevek k razvoju študij ter znanstvenih izsledkov nudi na bombažnem polju Italijanski bombažni zavod. Namen novo ustanovljenega zavoda je vrsti kontrolno analizo pri proizvodnji ter zatiranje pojave tihotapstva. Razen tega je njegova naloga v sodelovanju z državnimi ter zasebnimi ustanovami pri proučevanju problemov nacionalnega interesa, pa tudi v čisto znanstvenem raziskovanju. Laboratorij razpolaga s potrebnimi znanstvenimi napravami ter ima na razpolago potrebno tehnično osebje, ki je v prvem letu preizkusilo 8500 vzorcev.

— Loterijska sreča. Dne 21. novembra so bile izžrebane sledeče štev.: Bari 9, 22, 10, 52, 88. Cagliari 25, 30, 61, 85, 17. Firenze 62, 59, 69, 75, 4. Genova 16, 13, 23, 24, 51. Milan 86, 5, 43, 31, 32. Neapelj 48, 59, 60, 14, 70. Palermo 1, 48, 27, 43, 39. Rim 38, 3, 78, 13, 27. Torino 75, 61, 38, 56, 28. Benetke 5, 68, 17, 4, 88.

— Ob 75 letnici brennerske železnice. Agencija »Agit« poroča: 10 let je minilo, kar je poteklo 25 let železniškega prometa čez Simplonski prelaz in 50 let šentgotthardske železnice. Sedaj pa poteka tri četrto stoletja, kar obratuje železnica čez brennerski prelaz, ki je najpomembnejša komunikacija sever-jug med Italijo in Nemčijo. Kakor poudarja dopolnilni vestnik agencije »Agit«, je dosegel železniški promet preko Brennerja svoj najvišji potencial po izvršeni elektrifikaciji. Proga iz Inomosta v Bolzano je dolga 127 km in je bila urejena med l. 1864—1867 po družbi Südbahn, potem ko je dosegla proga višine osrednjih Alp. Najvišja kota te železniške proge je 1370 m ter je najvišja od vseh alpskih železniških prog, saj pride železniška proga čez M. Cenis do višine 1300 m, čez simplonski prelaz 705, čez šentgotthardski 1154 m, čez Ture 1180 m.

— Šest članov iste družine pod orožjem. V Valdobbiadenu živi poljedelec Pavel Silvestrel. Sam je pod orožjem, razen njega še sinovi Angelo, rojen 1914; Evgen, rojen 1916; Orest, rojen 1920; Bruno, rojen 1921; ter Josip, rojen 1924. Tako je šest članov iste družine, ki ji posveča italijansko časopisje tople besede, pod orožjem na raznih bojiščih.

— Dodeljevanje merjačkov za plemo. Po nalogu Ministrstva za kmetijstvo in gozdove se bodo v prihodnjem mesecu razdeljevali potom Ekonomiskega zavoda za živinorejo merjaški pasme hitrega razvoja. Rejci naše pokrajine, ki nameravajo nabaviti merjašce, naj predložijo prošnje okrajnim glavarstvom ali kmetijskemu inšpektoratu v Ljubljani, Pucinijska ul. 9, najkasneje do 30. novembra 1942-XXI.

— Otvoritev italijanske rokodelske razstave v Sofiji. V navzočnosti članov bolgarske vlade, članov sofijskega diplomatskega zbora in številnega občinstva je bila otvorjena v Sofiji razstava italijanskega rokodelstva in obrtništva. Potučna razstava vzbuja živo zanimanje bolgarskega prebivalstva.

— Prvič igral v loteriji in prejel 25.000 lir. Milanski vojak, ki pripada forlijski posadki, je spremljal nekega svojega prijatelja v loterijsko poslovalnico. Dal se je

RUMIANCA

**INDUSTRIA ELETTRICA
CHIMICA MINERARIA**
Società per Azioni
Capitale versato Lire 150.000.000.—

Sede Sociale **TORINO** Corso Montevecchio, 39
Torinb sede

**ELEKTROKEMIČNA
INDUSTRIJA IN RUDNIKI**
Delniška družba
Vplačana glavica Lir 150.000.000.—

Prodotti per l'Agricoltura

RAMITAL (anticrittogamico a base di rame ridotto, per la lotta contro la peronospora della vite, del pomodoro, della patata, ecc.).

CUPRAMINA (anticrittogamico a base di rame ridotto, per la lotta contro la peronospora della vite, del pomodoro, della patata, ecc.).

POLVERE RUMIANCA (anticrittogamico a base di rame ridotto, particolarmente indicato per trattamenti polverulenti nella lotta contro la peronospora del grappolo della vite).

GRANOVIT RUMIANCA (anticrittogamico a base di fufurolo e mercurio, per la disinfezione [concia] a secco del grano da semina).

POLISOLFOL RUMIANCA (prodotto speciale solfoalcalico in polvere finissima per trattamenti anticrittogamici ed insetticidi alle piante da frutto).

SOLFATO FERROSO MICROCRISTALLINO (per trattamenti invernali alle piante da frutto, la disinfezione delle stalle, e per prevenire e curare l'affa epizootica, ecc.).

ARSENATO DI PIOMBO COLLOIDALE (normale in polvere bianca).

ARSENATO DI PIOMBO COLLOIDALE (neutro in polvere azzurra).

ARSICIDA RUMIANCA (specialità arsenicale brevettata per trattamenti a secco contro la cassida ed il cleonus delle barbabietole, le tignole dell'olivo e dell'uva, la cavolaia, ecc.).

VERTOX AGRICOLO (polvere verde a base di arsenico, per la preparazione di esche avvelenate contro il grillotalpa e altri insetti del terreno).

CUSCUTOX RUMIANCA (polvere arsenicale per la lotta contro la cuscuto ed il cast'occhi dell'erba medica, del trifoglio, ecc.).

CALCE AGRICOLA RUMIANCA (calce idrata pura per preparare poltiglie antiperosporiche).

Izdelki za poljedelstvo

RAMITAL (bakrova spojina proti plesni, za zatiranje peronospere na trtah, paradiznikih, krompirju l. t. d.).

CUPRAMINA (bakrova spojina proti plesni za zatiranje peronospere na trtah, paradiznikih, krompirju l. t. d.).

POLVERE (PRAH) RUMIANCA (bakrova spojina proti plesni posebno pripravna za uporabo v obliki prahu za zatiranje peronospere na grozdju).

GRANOVIT RUMIANCA (spojina fufurola in živega srebra proti plesni, za suho razkuževanje semenskega žita).

POLISOLFOL RUMIANCA (poseben proizvod iz kalcijevega sulfida v obliki finega prahu za uporabo proti plesni in insektom na sadnem drevju).

SOLFATO FERROSO MICROCRISTALLINO (MIKROKRISTALEN ŽELEZOV SULFAT) (za uporabo na sadnem drevju v zimskem času za razkuževanje hlevov in za zaščito in zdravljenje slivavke j. t. d.).

ARSENATO DI PIOMBO COLLOIDALE (SVINEČEV KOLOIDNI ARZENIK) (normalen v obliki praška bele barve).

ARSENATO DI PIOMBO COLLOIDALE (SVINEČEV KOLOIDNI ARZENIK) (neutralen v obliki praška modre barve).

ARSICIDA RUMIANCA (patentirana arzenikova spojina za uporabo na suho proti različnim škodljivcem na sladkorni pesi, oljki, grozdju l. t. d.).

VERTOX AGRICOLO (zeleni prašek, arzenikova spojina, za pripravljanje strupenih nastav za razne škodljivce v zemlji).

CUSCUTOX RUMIANCA (arzenikov prašek, za zatiranje predenice na medeni detelji, nemški detelji l. t. d.).

CALCE AGRICOLA RUMIANCA (POLJEDELSKO AFNO RUMIANCA) (čisto gašeno apno za pripravo tekočih spojin proti peronosperi).

Občinska seja pri postelji bolnega župana

Kako so „sejali“ včasih na magistratu v Ljubljani — Navadne in meščanske seje

Ljubljana, 23. novembra

V starih časih je mestna hiša budila mnogo bolj pozornost meščanov; vse njihovo življenje je bilo tesneje zvezano z njo. O mestnih zadevah ter o vsem življenju meščanov so skrbeli na zelo številnih sejah mestnega zbora. Potrebne so bile številne seje, ker so bile pogosto tudi sodne obravnave, kajti magistrat je imel tudi sodno oblast in večkrat je moral razpravljati o civilnih zadevah. Žal nam doslej proučene mestne listine ne pojasnijo marsičesa, kar bi nas zanimalo v zvezi z občinskimi sejami. Precej podatkov je vendar zbral krajevni zgodovinar Vrhovec, da si lahko ustvarimo vsaj delno sliko o nekdanjem poslovanju magistrata.

Sodne obravnave

Večina sej mestnega sveta ali zbora smo imenovali sodne obravnave. Žal ni znano, kako so na teh sejah sejali. Znano je, da so v civilnih zadevah razpravljali v mestni hiši, o kazenskih (kriminalnih) pa v trdnji, v starem skrivnostnem poslopiju, kjer so bili zapori. V civilnem pravu je treba razlikovati dve vrsti sej: navadne in meščanske seje. Navadne seje so bile zelo pogosto, vsak teden dvakrat. In sicer v ponedeljek in petek. Če je bil v ponedeljek ali petek praznik, so prestavili sejo na dan pred praznikom. Seje niso trajale le po nekaj ur. Mestni svetovaleci so morali pravzaprav uradovati na sejni dan. Vstajati so morali zelo zgodaj. Poleti se je njihova služba začela že ob 6. Pozimi so svetovaleci morali nastopiti ob 7. Vedeti moramo, da so se svetovaleci sestajali po potrebi tudi po večkrat na teden. Čast, ki so jo uživali, je torej zahtevala tudi precej žrtve. Listine pričajo, da so se l. 1552 sestali skoraj vsak dan v tednu. Meščanske seje so bile mnogo bolj redke, a tudi zelo slovesne.

Neobhodno potrebna navzočnost župana

Vsem sejam je moral prisotvovati župan z mestnim sodnikom. Kako strogo so se držali tega predpisa, sprevidimo iz tega, da se je mestni svet sestel ob postelji bolnega župana. Ko župan ni mogel priti na sejo, včasih je moral kdo odpotovati. Če je odpotoval župan, so morali za čas njegove odsotnosti imenovati namestnika. To je veljalo tudi za mestnega sodnika. Niso pa smeli imenovati namestnika župana ali sodnika, dokler sta bila v mestu, čeprav se zaradi bolezni nista mogla udeleževati sej. Iz tega nam postane razumljivo, zakaj so bile potrebne seje v sobi bolnega župana. Nekaterih zadev niso mogli odlašati tako dolgo, da bi župan ali sodnik ozdravel. Seje se je pa moral udeležiti tudi vsaj polovica svetovalcev zunanjega sveta, to se pravi 12. Po cesarjevi odločki bi se moralo na vsaki seji zbrati vsaj 25 moč, kar se pa je ni nikdar zgodilo. Na dan sv. Jakoba so svetovalec zunanjega sveta ali štirindvajsetke odbirali na polovici.

O čem so razpravljali

Na sejah mestnega sveta so v tistih časih razpravljali o vseh gospodarskih in upravnih zadevah podobno kakor dandanes, sklepali so pa morali še o marsičem drugem. Seje so bile prav za prav tajne, ker svetovaleci niso smeli izdajati, o čem so razpravljali. Drugi ljudje pa niso imeli pristopa. Na sejah so sklepali o vseh gospodarskih zadevah. Določali so pa tudi cene živil: mesa, slanine, masla, žita itd. Mnogo skrb so imeli z vzdrževanjem mestnega obzidja, hiš, vodnjakov. Na sejah so tudi sklepali o raznih poslih ter službah, ki so jih oddajali v zakup zasebnikom. Razpravljali so morali kaj pogosto tudi o odnosih mesta do deželne gosposke in kako bi naj zaslužili mestne pravice pred plemstvom. Na sejah so oddajali tudi razne mestne službe. Temu je bila navadno posvečena seja 2. januarja. Tedaj je župan voščil mestnim svetovalcem srečno novo leto, nakar so na seji sklepali o naslednjih mestnih službah: mestni vrtnarji, stražniki, merilci vina, merilci soli, merilci platna, mojster tentnice, kruhar, čuvaj pri mestnih vratih in mestni oskrbnik. Na sejah so morali pogosto sklepali o številnih pritožbah meščanov. Na magistratu so se obračali davkoplačevalci, prosilci, naj bi jim zmanjšali davke. Vedeti moramo tudi, da je magistrat imel nekatera podjetja, n. pr. opekarno, tako da so na sejah morali razpravljati tudi o poslovanju podjetij. Če upoštevamo, da je bil magistrat hkrati policijski urad, lahko razumemo, zakaj so bile potrebne tako pogoste seje. Mestni svetovaleci so pa bili trgovci in obrtniki, ki so se morali pač preživljati s svojim poklicnim delom, zato niso utegnili dan za dnem posedati v mestni zbornici in razumljivo je, da se niso zbirali v polnem številu na sejah.

Slovesne meščanske seje

Meščanske seje so bile posebno slovesne. Po vladarskem odloku bi morale biti slovesne seje vsakih 14 dni. Toda v posameznih letih so bile le nekajkrat. L. 1612 so pa sklenili, da bosta poslej le po 2 slovesni seji na leto. Na slovesnih sejah so sklepali o prošnjah prebivalcev za sprejem v meščanstvo. Na slovesnih sejah so pa tudi obravnavali o prodajah in prepisih hiš. Nobene hiše ni bilo mogoče prodati in prepisati, če tega ni prejel odobril magistrat. Po slovesnih sejah so bile v starih časih imenitne gostije. Seja se je sprevrgla v pojedino. Činostno je bila z gostijo prijetno zaključena. Na gostije je pa vabil mestni sodnik, kar ni bila tako prijetna dolžnost, če so bile seje pogoste. Če bi bile seje res vsakih 14 dni, bi najbrž ne bilo pojedin. Sicer so pa prišle pojedine sčasom iz navade tudi ko so bile meščanske slovesne seje že zelo redke v 17. stoletju je moral mestni sodnik prirediti še po dve pojedini na leto, a l. 1660 je baje župan predlagal, naj bo poslej le ena gostija. Slovesne seje so bile navadno med predvečkončnim postom, zato so pojedine budile veliko pohujšanje. Duhovščina se je zgrajala nad dobrim tekom mestnih svetovalcev ter hruptom in preočito veselostjo, ki sta bila neoljubiva od srednjeveških gostij.

Srednjeveški odvetniki

Rekli smo, da so bile mestne seje tudi sodne obravnave. Kjer je pa tožnik in kjer ima besedo sodnik, je potreben tudi zagovornik. Zato so se tedaj tudi udeleževali odvetniki, ki so jih imenovali prokuratorje. Zagovornik gleda v sodniku nasprotnika, zato, ker sodi njegovega zaščitenca. V srednjem veku je pa bilo še mnogo hujske trenje med mestnim svetom in odvetniki, kajti odvetnik je bil podložen deželni in ne mestne gosposke. »Prokuratorje« so na magistratu zastopali deželne pravice, zato so meščani gledali v njih svoje sovražnike. Odvetniki niso bili podložni mestu, zato so lahko tudi nastopili pred meščani samozvestno in posamezni so bili baje zelo na-

duči. Odvetniki, ki so položili doktorske izpite, so bili »poplemenitene osebe«; pravno so bili izenačeni s plemiči. Odvetniki so nastopali na magistratu zelo ošabno in v 16. stoletju jim je mestna gosposka prepovedala vstop v sodniške sobe, ker so se žaljivo vedli. Odvetniki, doktorji, so večkrat zasmejovali mestno sodišče, sicer so jim pa meščani radi pripisovali tudi druge grehe, da bi jih ne imeli na grbi na magistratu. Med meščani in plemstvom je prišlo pogosto do sporov, odvetnik so pa bili streljani, kamor je treskal meščanski srd. Plemstvo se je pogosto upiralo prispevati za utrjevanje mesta; zagovarjali so ga njih zastopniki odvetniki. Prav tako so »prokuratorje« branili plemiške interese ob raznih drugih prilikah, kar je budilo hudo kri med meščani. — L. 1547 so si meščani lahko oddahnili; izdan je bil sodniški red in po njem so bili odvetniki načelno odpravljeni. Vstopa v mestno zbornico jim pa niso brezpogojno prepovedali. Če so meščani naprosili odvetnike, naj pridejo k razpravi, so smeli priti.

Odvetniški zaslužek

Pri vsaki pravdi je moral najprej priti do poravnane razprave. Če poskus poravnave ni bil uspešen, je šla zadeva pred župana, sodnika in mestne svetovalece. To je bil predpisan postopek. Pravilnik je tudi predpisoval ravnanje »strank«, ne le prokuratorjev. Tako ni smel nihče najeti več kakor enega odvetnika, in sicer zato, da bi tudi nasprotnik lahko dobil zagovornika. Od rečne stranke niso smeli terjati sodnih stroškov, dokler pravda ni bila končana. Predpisana je bila tudi tarifa za odvetniške posle. Odvetnik je smel zahtevati za svoje spise za prvo tožbo po 6. 8 in 15 krajercjev. Taksa se je ravnala po »velikosti tožbe. Spis za drugo tožbo, ko je bil potreben birič ali ružben, ali oglašila, za prodajo, itd. je veljal 4 kr. Odvetnik je zaslužil sin einer Hauptsache in peremptorie po 12, 15, 20, 32 do 40 krajercjev, nikdar pa ne nad goldinar. Za prizivno zadevo je smel odvetnik zahtevati — če je bila »eine Hauptsache« — celo goldinar.

Pogovori s čitatelji

„Ali ste ljubitelj živali?“

»Ali ste tudi vi ljubitelj živali? Če niste, me ne boste razumeli. Soglasni boste s tistimi, ki mi dan za dnem oponašajo: »Kaj, v teh časih redite nekoristne živali? Kako morete?« — Rada bi vedela, ali sme človek biti ljubitelj živali tudi v časih, ko jih težje redi in ko ljubezen zahteva žrtve. Ali me razumete, če obojam ljudi, ki so poglani na ceste pse in mačke, češ, ne moremo jih več rediti? Kdor je spoznal kdaj živali bolje, ve, da niso tako »živalske« kakor ljudje splošno sodijo. Če primerjaš živali z ljudmi, laže odkriješ napake na ljudeh kakor na živalih. Spoznala sem, da so tudi živali sposobne posebnega notranjega življenja ter da jim čustvovanje ni povsem tuje. Živali vsekar zaslužijo vsaj usmiljenje človeka, če ne že ljubezni. ...

Ljubezen do živali na preizkušnji? In do kam sme segati to čustvo? Res, ljudje se delimo tudi po tem, ali smo ljubitelji živali ali ne. Izraziti prijatelji živali v mestu bode pozornost pri drugih, »normalnih« ljudeh. Pogosto nekateri zasmejujejo prijatelje živali zaradi njihove pretirane ljubezni do »ljubljenec«. Nekateri mislijo, da je pretirana ljubezen meščanov do živali nagonski odpor proti odtujitvi naravi, češ, kmet ostane vedno zmeren tudi v ljubezni do živali, čeprav živi tesneje z njimi kakor meščan. Veliki ljubitelji živali se pogosto niti ne zavedajo, da se pečajo preveč z živalmi ter da jim posvečajo celo več ljubezni in skrbri kakor najbližjim ljudem. Tako so celo nekateri sloviti pisatelji že večkrat grajali posredno ali neposredno, da so se »dame« pečale bolj s svojimi psički kakor z lastnimi otroki. V preveliki ljubezni do živali nekateri vidijo nenaravna ali bolesta nagnjenja. Noben prijatelj živali pa navadno neče pri- znati, da je suženj svoje ljubezni do živali, odnosno, da se je njegova ljubezen sprevrgla v strast, ki povzroča trenja ter nasprotstva z okolico.

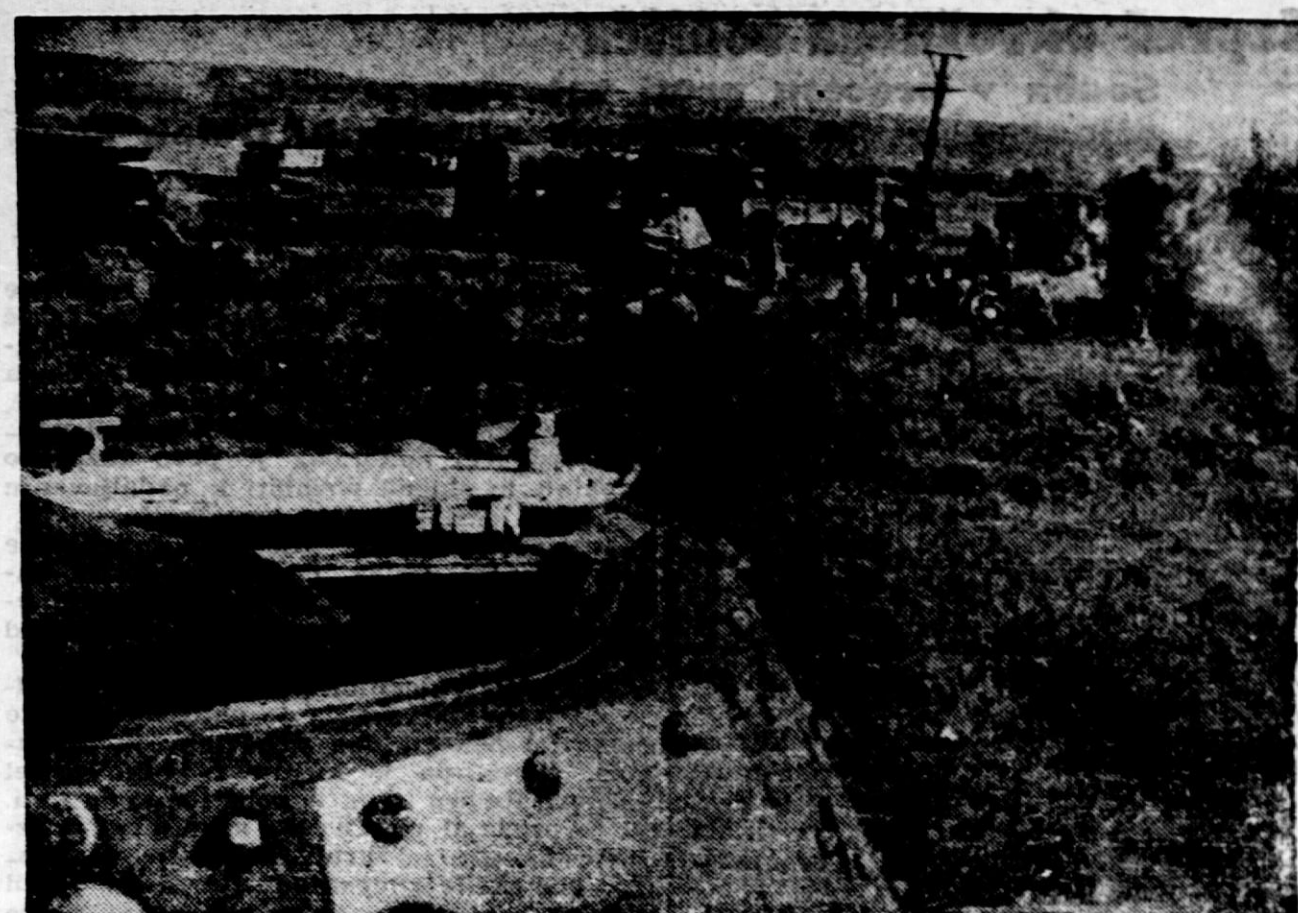
Vprašanje je, kaj je se ljubezen do živali in kje se začneja strast, ki vznemlja grajo in obsodbo pri drugih ljudeh. Reja »nekoristnih« živali v mestu pogosto res zahteva žrtve, zlasti, ker so za njo posebno navdušeni ljudje, ki bi morali varčevati že sicer celo pri svoji prehrani. Potrebna je točno omejena delitev živil med ljudi in prijatelji živali pač ne more pri-

čakovati, da bo dobil nakaznico še za svoje ljubljenec. Ali si naj torej pritrjuje od ust, da ne bodo lažne živali? Ali naj varčuje na račun družine še bolj? Razumljivo je, da reja manj potrebnih živali budi nejevoljo pri sosedih, ki se zgražajo, češ, še za ljudi ni, ta pa ima celo farmo! Prijateljstvo do živali nedvomno ni več razumno in opravičljivo, če zaradi njega mora trpeti družina in morda tudi otroci v nežni mladosti. V tem pogledu je menda človeška sebičnost upravičena, če se človek odpravi reji živali, da bi ne stradali otroci ali sam rejec.

Prijatelji živali pravijo, češ, saj živali vendar ne poje toliko in hrani se po večini z ostanki, ki bi bili sicer zavrženi. Pravijo tudi, da ne sme nihče grajati, če hranijo svoje ljubljenec s tem, kar si sami odrgavajo od ust, češ, raje sem sam lačen, kakor da bi moral trpeti moj psiček, moj najboljši in morda edini prijatelj. Žival ostane zvesta človeku, pravijo rejci, čeprav ga zapustijo in prevarijo vsi ljudje. Žival pozna hvaležnost in ljubezen, ljudje so pa nehalnežni, sebični, nezvesti, zavistni in hinvaski. ... Človek tudi rad kaj pretrpi za tako dobrega prijatelja ki sicer zahteva tako malo. Pravi ljubitelj živali, bi zelo težko prebolel ločitev od dragih živali, ki bi jih poglani na ceste ali izročili konjaču.

Ljubezen do živali je res včasih ganljiva. Zagovarjati jo je lahko tudi, ko se prepričamo, da so ljubitelji živali, ki obiskujejo konjske in druge mesarje, oprezajo okrog klavnice, prihajajo poznito v gostilno, da naberejo ostanke, kosti, obisti, in kar koli pač najdejo — sicer dobri, usmiljeni ljudje, ki radi pomagajo, če le morejo nesrečnejšem, revežem, onemoglih starim ljudem, saj v njihovih srcih najde odziv slederna tuja bolečina. Sicer so menda med ljubitelji živali tudi posamezniki, ki vprav sovražijo ljudi in raje postrežejo svojemu psičku s pečenko kakor lačnemu revežu s skorjico plesnivega kruha. Vsekakor je ljubezen do živali pogosto zvezana s srčno omiko, a sovraštvo do ljudi baje lahko prav tako razumeš kakor ljubezen do živali. Zato imajo prav tudi ljubitelji živali, ki se nečesto odpovedati reji svojih ljubljenec zdaj, čeprav morajo zaradi tega trpeti.

Vendar bi naj omejili ljubezen do živali

Italijanski oklopni oddelki na vzhodnem bojišču

tako, da bi bila v skladu z dolžno ljubeznijo do ljudi; to se pravi zaradi ljubiteljskega bi naj ne trpeli drugi ljudje. Če se reji že ne morejo odpovedati dejanski ljubezni do živali, bi pa naj kljub vsemu ne spreminjali stanovanj v živalske vrtove in bolnice in naj bi svoja prekipajoča čustva delili tudi z ljudmi. Ljubezen, ki

meji na strast, je že sebična in naj se ljubitelji živali ne ponašajo z nesebičnostjo, če zaradi njihove reje trpi vsa okolica in če so postali sužnji svojih nagnjenj. Vsaj košček srca bi naj ostalo še za bliznjega človeka in malo besede tudi pri navidez najplemenitejših čustvih naj ima razum.

Hitrost nekdanj in zdaj

Prvi vlaki so smeli voziti v Nemčiji s hitrostjo 3.5 do 7 km na uro

Hitrost ni nobeno čarovništvo in tudi nikoli ni bilo. Hitrostne rekorde so poznali ljudje v vseh časih, samo da so bili različni. V starih časih so imeli ljudje o hitrosti čisto drugačne pojme kakor jih imamo zdaj. Tako je bila v 16. stoletju prava senzacija, če je rabi poseben kurir iz Pariza do Varšave samo dva tedna. Neki kurir je rabil za pot iz Versaillesa do Rima 166 ur in to je bil že presenetljiv hitrostni rekord.

Norveški mornar Ernest Mensen rojen leta 1798, je veljal za najboljšega tekača takratnih časov. V svojem življenju je pretekel 15.000 milj. Največji uspeh je dosegel ko je pretekel in prehodil v 59 dnevih 9.000 km, ali 152 km na dan. Znameniti rekord je bil dosežen leta 1815. Poročniku Nemusu se je takrat posrečilo priti v petih dneh vest o bitki pri Waterloo v Berlin. Za 700 km dolgo pot je rabil pet dni, kar je bil za tiste čase tudi presenetljiv rekord.

V nasprotju s temi hitrostnimi rekordi so bili pa tudi drugi, ki so jih gledale oblasti po strani, in ki so naleteli na hud odpor tudi v javnosti. Spomnimo se samo, kako je bilo s prvim vlakom. Stari ljudje so vedeli o tem povedati marsikaj. V nj-

hovich očeh je bil vlak vražja iznajdba in ljudje so se ga v začetku bali. V Nemčiji je bila celo z zakonom določena največja hitrost vlakov po polju in gozdovih 7 km, skozi naseljene kraje pa 3,5 km na uro. Pa tudi s tem oblasti se niso zadovoljevale. Odredile so, da mora hoditi 50 km pred vsakim vlakom mož, ki z dečo zastavico v roki opozarja mimoidoče na nevarnost. Tako so prvi vlaki doslovno ležli po progah, zdaj bi se jim seveda smejeli, če bi vozili s tako polzevo hitrostjo. Toda zakon, ki je omejeval njihovo hitrost je ostal v veljavi dolga desetletja.

Leta 1873, je zagrešil Berlinčan Ph. Lipi nezasišen atentat proti prometni varnosti mesta. Drznil si je namreč sestiti na kolo, toda policija mu je kolešarjenje takoj prepovedala. Baron Dreis je že leta 1817 izdelal prvo kolo, toda še 56 let pozneje so smatrali to vozilo za vražjo iznajdbo. Zato je odšel Dreis s svojim izumom v Pariz, kjer ga je izpopolnil. Pa tudi tam je bila hitrost strogo omejena, tako da ni bilo nobene razlike med pešcem in kolešarjem. Prvo kolešarjenje je bilo v Parizu omejeno na posebne proge, kjer so smeli gospodje in dame v elegantnih oblekah previdno kolešariti v majhnih krogih.

Pridelovanje tobaka v Rumuniji

V okviru produkcijskega načrta avtonomne monopolne uprave bodo zasejali prihodnje leto v Rumuniji s tobakom 35 tisoč ha. Od tega bo odpadlo na Temes-Torontalski komita 4790, ha. na Aracki 2.300, na Karaški 132 in na Severinski 490.

Rumunsko poljedelsko posojilo

Rumunsko kmetijsko ministrstvo je dobilo s posebnim zakonom pooblastilo, da lahko najme pri državnih kreditnih zavodih kratkoročno posojilo 500 milijonov lej. Posojlo se bo obrestovalo po 5% in mora biti vrnjeno v enem letu. Zanj jamči finančno ministrstvo. Ta denar se bo porabil v prvi vrsti za nakup semenskega žita za pomladne posevke.

Ribolov s pomočjo pomorskih vranov

Malo komu je znano, da na Japonskem še vedno ni izginila stara navada lovit ribe s pomočjo pomorskih vranov, spadajočih v vrsto pelikanov. Ta način ribolova je bil na Japonskem že davno znan. Na polpoti med mesti Tokio in Kyoto blizu mesta Nagoya leži ob reki Nagari kraj Gifu, kjer love ribiči ribe še vedno po tem starom načinu. V

svojih starih nošah se odpelejo ribiči s čolna po reki, potem izpuste v vodo pomorske vrane in začno loviti z njihovo pomočjo ribe zlasti postvri. Cim ujame pomorski vran nekaj rib prilplava nazaj k svojemu čolnu, spleza po deskah vanj in položi na dno ujeto ribe. Pomorski vrani so zelo dobro izurjeni in vračajo se vedno k svojim čolnom. Z njihovo pomočjo love ribiči ribe tudi pogosto ponoči ob gorečih bakljah. Pogled na množico ribičev čolnov v svitu gorečih bakelj je zelo slikovit.

Lisztov muzej v Budimpešti

Na Madžarskem so izdali poziv na vse prijatelje umetnosti, naj pošljejo vse spominke predmete ki so v zvezi z življenjem in delom velikega skladatelja Franca Liszta, muzeju, ki ga pravkar urejajo v Budimpešti. Ta muzej naj bi počastil pokojnika in bil hvaležna oddolžitev velikiemu mojstru glasbene umetnosti za vse njegovo delo. Mnogo spominjskih predmetov je v gradu v Tiszakürt, last neke gospe Szilveji-Merse. Med njimi so zlasti važni izvirni rokopisi, ki jih je okoli 20.

Dansko maslo za Finsko

Te dni je bila podpisana v Kodanju dodatna dansko-finska trgovinska pogodba. Na podlagi novega dopolnilnega dogovora bo izvozila Danska do konca tega leta na Finsko 2000 ton masla.

Abrahamova polja

ROMAN

V bridkosti, ki ga je obhajala, ko je videl svoje upe v prijateljstvu s Tonijeto — tako so jo milovalno klicali domači — razdejane, je Jeems ugal, kako bi se najlaže in najhitreje spoprijel z njenim bogatim in ošabnim bratrancem, ki se je šopiril v svoji obleki iz rdečega in zelenega žamet, s čipkastimi zapescnicami, zlatimi našivi, mečkom, ki je imel srebrn ročnik, in prevzetnim, zaničljivim obrazom. To strastno nasprotstvo ni bilo zgolj sad razdražene domišljije, kajti Pavel Tache, ki je imel v poslih in spletkah qubeškega intendanta veliko vlogo, je bil s svojim prihodom izpodnesel dečku ves up, da bi se mu danes ali jutri posrečilo osvojiti naklonjenost baronove hčerke. Z nastopom tega temeca, ki je bil dve leti starejši od Jeemsa in za glavo višji od njega, v vedenju pa je kazal vso tisto dvorsko uglašenost, ki so se je v Québecu učili mladi gospodici, je bila postala deklica še bolj ošabna od ubogega dečka; in baš danes jo je očito zabavalo, ko se mu je Pavel porogljivo spuščil, rekoč: »Kaj se ne naveličaš venomer hoditi po gozdih, fant? Pa kako da ti mamica dovoljuje nabijati ta stari

pihalnik s smodnikom in krogliami?«

Spomin na te besede ga je skelel že ves čas, odkar je bil nem in z žarečim obrazom obmrli na mestu, nezmožen, da bi znil besedi, med tem ko je mali plemič odšel s Tonijeto kakor našopirjen puran in kdaj pa kdaj preko rame zaničljivo vrgel oči po njem. Njegova nejevolja in bridkost je bila še tem večja, ker v trenutku žalitve ni bil zmogel odgovoriti ni bil storil česar koli drega kakor to, da je molče in ves rdeč v obraz buljil za njima ter pogoltnil žalitev, ne da bi se ji uprl.

Kar zadovoljen je bil, ko sta mati in oče sedla počivat pod veliko skalo kraj steze, tako da je mogel nekaj časa sam nadaljevati pot. Zdjalo vendar že lahko in nemoteno razpredal svoje sanje, kako bi polomil Tonijetinemu bratrancu kosti. Kolo je stekel med tem naprej, proti majhni travnati planoti, a redko poraščeni s kostanji; in ko je hitel za njim, se je Jeems nekoliko pomiril, in togo, ki jo je dotlej hranil z namišljenim krvavim maščevanjem, ga je jela minevati.

Mahoma pa je Kolo obstal kakor vkopan, tako da bi bil Jeems skoraj padel preko njegovega koščenega ogródja, in divnil smrtke v zrak. Nato ga je spet pobesil, a le počasi; njegov mladi gospodar je takoj spoznal, da čuti nekaj neobičajnega. Tako sta deček in pes okamenela na robu cvetoče jase med kostanji — kakor ustvarjene, da bi na nji plezale gozdne vile, je bila rekla Katarina, ko so zjutraj šli preko nje; — in Jeems je uganil, da se na eni strani, tam, kjer se spet začneja hosta, skriva

Naglo se je potuhnil za deblo velikanskega, nemara že sto let podrtga drevesa. Tako je prešla minuta, za njo druga, tretja in četrta; ne Kolu ne dečku ni bilo videti, da bi obupavala. Oba sta bila tako tiha in negibna, da ju je drzna verveca zvedavo ogledovala, čakaje, kdaj pokažeta znamenje življenja, in se je neki pitček očito pripravljval, da bi sedel Jeemsovi puški na cev. Rahel vonj po cvetlicah je vstajal od tal, a Jeems ni pobesil oči do cvetoče trave, ki mu je obdajala kolena, ampak je kakor začaran gledal naprej.

Še nekaj trenutkov je bilo vse tiho; nato je izza grmovja veličastno prikoral kak puran in krenil na sonce. Toileken je bil, da mu je Jeems sam pri sebi prisodil dvajset funtov; glavo je imel rdečo kakor kri, trup pa škrlatne in zlate barve, in dolgo perje se mu je vlečlo po tleh. V širokem loku je počasi zavozil na okrog, prhutaje s perotnicami in zaganjaje svoj kljubovalni klic, ki sta ga deček in pes razločno slišala. Jeems je ta mah znova pomislil na Pavla Tacha; našopirjen puran se mu je zdel živa slika domišljivega in neumnega plemiškega dečka iz Québeca, ki je venomer razkazoval svojo lepo obleko in v vsem kasal, da se čuti imenitnega kakor pravi mož.

Pridržil je sapa, kajti izza drugega grma je bila pravkar stopila samica mogočne živali, drobna rjava purica, in se približala krilatemu gospodarju. Nato so vse na okoli zaprthutale mehke peroti, in za prvo se je pokazalo nadaljnjih šest samic. Puran se je bahavo izsrsil, zavozil kočijo in se napihlil tako, da je bil videti skoraj dvakrat večji kot v res-

nici. Jeems je v mislih nehoti primerjal vse te samice z jato Marij Antonijet, omajenih od bleščatega perja in preslepljenih od umetne nabuhlosti, s katero se gizdalin košati pred njimi; sovraštvo do Pavla Tacha je spet zavrelo v njem, in obšla ga je želja, ubiti purana, ki mu nalikuje, in tako vsaj v prispodbi užiti sladkost maščevanja.

Previdno je odložil puško, napel lok in pomeril. Čakal je, dokler se ni razdalja do purana skrčila na kakih sedemdeset metrov; nato se je prav počasi privzdignil, da bi imel zanesljivejši strel. Vrli Kolo zraven njega pa je otrpnil kakor kip. Začel se je rezek švisk, pes je zalajal, lahna senca je kakor blisk preletela jaso. Peroti so zavrsale, mehka rjava telesa so prhnila na vse strani, mnogobarvna gmota je planila v zrak; in Pavel Tache, ošabni puran je smrtno zadet obležal na tleh, med tem ko so Marije Antonijete prestrašene bežale v svoja skrivališča.

V naslednjem trenutku sta bila Jeems in Kolo pri puranu. Dečku so se oči živahno bleščale: ta, ki ga je videl na zemlji, mu ni pomenil samo izvrstnega kosila za jutrišnji dan, ampak tudi premaganega sovražnika.

Na stari indijanski stezi, tam za Tonteurjevim gričem, je bilo mesto, kjer je zožena vodila po robu visoke skale, s katere je segalo oko več milij daleč po krasni pokrajini ob njenem znožju. Dolina, ki si je videl odtod, je bila božata z gostimi šumami in lesketajočimi se jeziri, dežela skrivnosti in lepota.